

**Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés
Elnöke**

VI. /2015

ELŐTERJESZTÉS

**a Komárom-Esztergom megyei Közgyűlés
2015. április 30-ai ülésére**

**Tárgy: Komárom-Esztergom megye Integrált Területi Programja
Előterjesztő: Popovics György, a megyei közgyűlés elnöke**

Előadó: Petrikné Molnár Erika, főosztályvezető

Tisztelt Közgyűlés!

A 2015. február 26-ai ülésen tájékoztattam Önöket a területi tervezés aktualitásairól, a megyébe érkező 25,94 mrd Ft uniós forrás felhasználásának kereteit rögzítő megyei Integrált Területi Program (ITP) tervezésének menetrendjéről. Ekkor került bemutatásra az Irányító hatóság által megjelölt TOP forrásarányos intézkedéscsoportok keretek mértéke, és az ezekhez képest javasolt eltérések és indikátorvállalások első körös tervezete. Tájékoztattam Önöket az eltéréseket befolyásoló szempontokról is. A 17/2015 (II.26.) KH. alapján felhatalmazást kaptam Önöktől ezek TOP Irányító Hatósági (IH) felterjesztésére és egyeztetésére. A felterjesztés március 7-én megtörtént.

A tervezési menetrend szerint a következő feladat az ITP tervezetének elkészítése volt. (Határidő 2015. április 7.) A szűkös tervezési határidőre tekintettel a tervezet első változatának megtárgyalására a kibővített Terület-és Vidékfejlesztési Kollégium ülésén került sor 2015. március 31-én, amelyre meghívást kaptak a megyei közgyűlés tagjai, a városok polgármesterei, a helyi vidékfejlesztési közösségek elnökei, az országgyűlési képviselők is. Az ülésen bemutatásra került az ITP célrendszer-tervezete, a forrás felhasználási módok, az intézkedéscsoportok forrásallokáció tervezete és az indikátorvállalások. A kollégium az anyagot megvitatta, azzal alapjaiban egyetértett.

A kollégium ülésének napján az IH megküldte a március 7-én felküldött első körös intézkedéscsoportok forrásallokációs és indikátorvállalási javaslatainkra adott alternatív javaslatait, amely a 18 megye által felküldött javaslatokból került összegzésre és mérlegelésre. (előterjesztés 1.sz. melléklete)

Az IH újabb keretmértékeit és indikátor javaslatait - tekintettel az ITP tervezet 4. és 6. fejezetében kifejtett indokokra -, az ITP tervezet összeállításánál nem vettük figyelembe, továbbra is a 2015. március 7-én felküldött eltérített keretekre építettük fel a programot. Erre egyébként az IH lehetőséget adott a 2015. április 2-án tartott személyes egyeztetés során minden megyének. Az IH egyeztetésen elhangzottak alapján további pontosítások történtek az célrendszerben, a felhasználási módoknál és az indikátoroknál. Az indikátorok esetében az általunk javasolt forráskeretekhez arányos indikátorvállalásokkal éltünk, de többletvállalásokat is tettünk, ahol az ismert fejlesztési igények ezt lehetővé tették. Mindezt

annak reményében, hogy így az eltérítések engedélyezésére nagyobb esélyünk lesz. Három indikátor esetében azonban csökkentést kezdeményeztünk.

Az IH hozzájárulásával az ITP tervezetet 2015. április 11-én küldtem fel minőségbiztosításra.

Tisztelt Közgyűlés!

Nem tudjuk, hogy a minőségbiztosítás eredményét a közgyűlés napjáig megismerhetjük-e. Ha igen, természetesen tájékoztatom Önöket. Ebben az esetben a korrekciók megvitatásával és átvezetése mellett javaslom az ITP elfogadását. Amennyiben nem érkezik meg a vélemény, illetve az olyan súlyú, hogy jelentősebb átdolgozás szükséges, akkor a végleges ITP-t legkésőbb 2015. május 11-ig kell majd elfogadnunk.

A minőségbiztosítás során kell, hogy véglegeződjön a forrásallokáció intézkedésenkénti mértéke, az indikátorok és a felhasználási módok is, hiszen megkerülhetetlen, hogy országos szinten összeálljon az operatív program.

Kérem az előterjesztés, valamint az annak 2.sz. mellékletében található ITP megvitatását és az alábbi - a közgyűlés időpontjában aktuális - határozati javaslat elfogadását.

Tájékoztatom Önöket, hogy a KD. Regionális Fejlesztési Ügynökség Nkft. által meghirdetett, ITP tervezés finanszírozására kiírt közbeszerzési eljáráson eredményesen vettünk részt. Az önkormányzat és a hivatal konzorciuma elnyerte a bruttó 4.999.990 Ft támogatást. A közgyűlés felhatalmazására a vállalkozási szerződést aláírtam. Az ITP tervezésében részt vett az a 4 fő tervezési szakember is, akik a hivatalon belüli ITP munkacsoportba kerültek meghatározott időre és feladatokra felvételre. A közbeszerzési és egyéb dokumentumok a területfejlesztési főosztályon megtekinthetők.

Tatabánya, 2015. április 21.

Popovics György

Határozati javaslat

A)

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés

1. jóváhagyja a TOP Irányító Hatóság minőségbiztosítása során érkezett észrevételek, korrekciók figyelembe vételével a megyei Integrált Területi Programot.
2. Kéri a közgyűlés elnökét, hogy a programot küldje meg a nemzetgazdasági miniszternek, kérve annak Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság elé terjesztését és elfogadását.

Határidő: 2015. május 11.

Felelős: Popovics György, a közgyűlés elnöke

Hivatali végrehajtásért felelős: Petrikné Molnár Erika, főosztályvezető

B)

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés jóváhagyja a megyei Integrált Területi Program tervezetét, és felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a programot a TOP Irányító Hatósága minőségbiztosítása során érkezett észrevételekkel, korrekciókkal, az ezekre adott válaszokkal együtt ismét terjessze a közgyűlés elé jóváhagyásra.

Határidő: legkésőbb 2015. május 11.

Felelős: Popovics György, a közgyűlés elnöke

Hivatali végrehajtásért felelős: Petrikné Molnár Erika, főosztályvezető

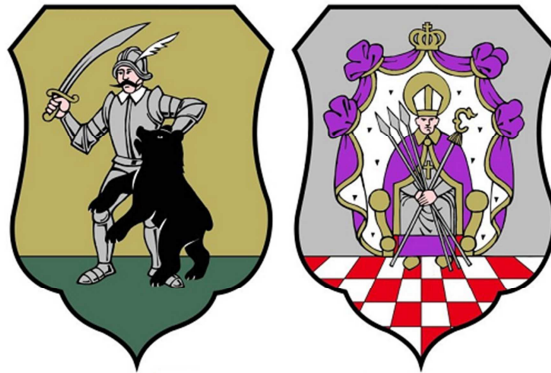
TOP intézkedésenkénti források:

TOP	INTÉZKEDÉS MEGNEVEZÉSE	IH JAVASLAT	ITP TERVEZET KERETEI MRD FT
TOP 1.	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	3,404	3,214
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmus-fejlesztés	2,472	2,717
	1.3. A gazdaság-fejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	1,696	2,708
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az élet-minőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	1,371	1,054
TOP 2.	2.1. Gazdaság-élénkítő és népességmegtartó település-fejlesztés csak várásokban, települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések (falvakban is)	5,203	4,8
TOP 3.	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	2,512	2,445
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	4,358	4,083
TOP 4.	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	0,756	0,854
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	0,422	0,4
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	0,827	0,753
TOP 5.	5.1. Foglalkoztatás növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	2,152	2,152
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,28	0,28
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	0,481	0,481

Indikátorok

TOP intézkedés	KIMENETI INDIKÁTOR NEVE	Mértékegység	IH által javasolt vállalás	ITP-tervezet szerinti vállalás
1.1.	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	243,83	236
	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	5,63	6
	A nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	238,21	230
	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	40,88	50
	A rehabilitált talaj össz kiterjedése	ha	15,01	14,17
1.2.	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	38.677,83	45.000
1.3.	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	11,28	21,00
1.4.	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	244,79	214
	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	278,17	120
	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	44,51	34
	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	328,24	252
2.1	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	49.116,12	45.307,52
	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	személy	43.658,77	40.273,35
	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	19.646,45	18.123,01
	A rehabilitált talaj össz kiterjedése	ha	0,67	0,62
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	5.915,06	1000
	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	51.686,35	47.678,45
3.1.	Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma	db	0,7	4
	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	2,67	6
	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	0,97	3
	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	22,89	23
3.2.	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	kWh/év	873.015,79	817.768,73
	A megújuló energia-termelés további kapacitása	MW	11,43	10,71
	Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	tonna CO ₂ egyenérték	13.047,99	12.222,27
	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	PJ/év	0,02	0,02

	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	PJ/év	0,11	0,10
4.1- 4.2.	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő	13.013,79	15.000
	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	32,53	36,71
	Újonnan épített vagy felújított rendelők, tanácsadók száma	db	21,7	25
	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	db	6,03	6
4.3	Helyreállított lakóegységek városi területeken	lakóegység	41,45	50
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	321,59	292,31
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	4.966,68	5000
	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	fő	55.884,1	51000
	Szociális célú város rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	9540,31	4000
5.1	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma	fő	1393,33	1393,33
5.2	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	3468,70	3468,70
5.3	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	4319,64	5000

**STABILAN AZ ÉLVONALBAN –
INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM**
Komárom-Esztergom megye 2014-2020
(Tervezet)

2015. április 7.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Az Integrált Területi Program háttere	3
1 Az Integrált Területi Program alapadatai	6
1.1 Az Integrált Területi Program megnevezése	6
1.2 A végrehajtó területi szereplő megnevezése	6
1.3 A program teljes 7 éves forráskerete	6
2 Területi Kiválasztási Kritériumok.....	7
3. Az Integrált Területi Program (továbbiakban ITP) célrendszere és integráltsága.....	12
3.1 Az ITP 2.0 célrendszerE	12
3.2 Az ITP 2.0 területi-térségi integráltsága – funkcionális térségi lehatárolások	14
3.3 Az ITP célrendszer ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK IRÁNYELVEI A MEGYEI TOP FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA SORÁN	17
3.4 Az ITP célrendszer integráltsága	23
4. Az Integrált Területi Program forrásallokációja.....	24
TOP 1. prioritás	24
TOP 2. prioritás	26
TOP 3. prioritás	26
TOP 4. prioritás	26
TOP 5. prioritás	26
5. A TOP intézkedési keretösszegek felhasználási módok szerinti megosztása	29
TOP 1. prioritás	29
TOP 2. prioritás	32
TOP 3. prioritás	34
TOP 4. prioritás	36
TOP 5. prioritás	38
6. Az ITP indikátórvállalásai	42
7. Az ITP ütemezése.....	45
8. Mellékletek	46
1. melléklet	46

Az Integrált Területi Program háttere

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § 1. pontja aa) és bb) bekezdései felhatalmazták a megyei önkormányzatot a területfejlesztési program kidolgozására és a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról való döntésre.

Az 1702/2014 (XII.3) kormányhatározat 2. melléklete alapján a megye tervezési jogkörében készülő megyei szintű fejlesztési program (*program alatt értsd itt: ITP 2.0*) indikatív forrása 25,94 mrd forint (310,1 Ft/Euró árfolyamon számolva).

E törvényi felhatalmazás és kormányzati elhatározás alapján Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat az Integrált Területi Program 2.0 változatát a megyei közgyűlés 3/2014 (03.07.) határozatával elfogadott Megyei Területfejlesztési Konceptió, valamint az annak végrehajtását szolgáló, 92/2014 (08.28) határozatával jóváhagyott Megyei Területfejlesztési Program Akcióterveként értelmezi.

Az Akcióterv végrehajtásának kizárólagos forrása a Kormányhatározat szerinti 25,94 mrd forint, ami magába foglalja az európai uniós forrásoknak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban TOP) keretében felhasználható részét, a nemzeti önrészt és a projektgazdák (a TOP esetében nagyobb részét önkormányzatok) által biztosítandó önrészt (amennyiben a támogatási intenzitás kevesebb, mint 100%).

Az ITP 2.0 a kormányzati tervezési logika módosulásával összhangban nem az ITP 1.0 változat továbbfejlesztése, hanem egy új, a korábbtól teljesen eltérő Integrált Területi Program. A legfontosabb változások az alábbiak:

- a program intézkedési csomagokból áll;
- az ITP 2.0-ban kizárólag a TOP forrására tervez, az ágazati operatív programok forrásaira semmilyen hatást nem gyakorol;
- az éves fejlesztési keretekre meghirdetett felhívásokra benyújtott kérelmekből, a területi kiválasztási kritériumrendszerrel kerülnek majd kiválasztásra a támogatott projektek, figyelemmel a megye által meghatározott forrás felhasználási módokra (azon belül kiemelt célterületek, célok, célcsoportok);
- folyamatosan lehet, sőt kell is projekteket előkészíteni, hiszen az évenkénti felhívásokra újra és újra be lehet nyújtani újabb és újabb, megfelelő készültségi állapotba jutó projekteket;
- a megyei fejlesztési igények az ITP kidolgozásához csak alapul szolgálnak;
- az ITP-nek a TOP intézkedésenkénti forráskereteket és hozzájuk kapcsolódó output és/vagy eredményindikátorokat kell meghatározni.

A hatásköröket és a megye mozgásterét a 272/2014 (XI.5) kormányrendelet szabályozza. Az eljárásrend három fő szereplője a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság, az Irányító Hatóság, valamint a megye.

Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság

A kormányrendelet szerint a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság (továbbiakban NFK) kormányhatározattal jóváhagyja a megyék (és a főváros) integrált területi programjait, azon belül:

- az ITP megnevezését
- az ITP-t végrehajtó területi szereplő megnevezését
- az ITP teljes 7 éves forráskeretét
- az ITP-ben megtett indikátorvállalásokat

- az intézkedés, valamint tematikus célkitűzés szerinti forrásallokációt

Az NFK döntése szükséges továbbá minden 1 mrd forintot meghaladó nagyságú támogatási igény támogatási kérelmének elbírálásához is.

Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága (IH)

Az ITP 2.0 minden egyéb elemét – ITP 2.0 célrendszere, területi kiválasztási kritériumrendszer, forrás felhasználási módok, indikátorok – az Irányító Hatóság hagyja jóvá. Ezen részek évente, a megelőző évben benyújtott és befogadott projektek, lekötött támogatási források és az ITP 2.0 végrehajtása során szerzett egyéb tapasztalatok ismeretében felülvizsgálhatók.

Az IH felel a megyei ITP-k kidolgozásának koordinálásáért, azon belül a forrásallokáció és az indikátorvállalások tekintetében szükséges iterációért. Felelős a TOP végrehajtásáért, a felhívásokért és dönt az 1 mrd forintos támogatási igényt el nem érő támogatási kérelmekről. Az IH hatásköre az egyszerűsített EMT szinten benyújtott támogatási kérelmek projektté fejlesztése.

A monitorozási feladatokat a megyei adatszolgáltatás alapján a Magyar Államkincstár, mint közreműködő szervezet (KSZ) látja el.

A megyei önkormányzat feladatai

- Az ITP tervezése során:
 - ITP 2.0 célrendszerének meghatározása a jóváhagyott megyei Területfejlesztési Konceptióval (KEM TFK) és a Stratégiai Programmal (KEM SP) összhangban;
 - forrásallokáció és indikátorvállalás meghatározása;
 - a területi saját kiválasztási kritériumrendszer meghatározása;
 - forrás felhasználási módok kijelölése – kiemelt megyei célok, célterületek, célcsoportok prioritizálása védett keretekkel, a többi TOP által megengedett cél, célterület, célcsoport kizárása nélkül;
 - megyei éves forráskeretek meghatározása
- A területi kiválasztási eljárásrenden belül (jelen ismereteink szerint):
 - Az évenkénti projekt kiválasztási felhívások az ITP 2.0-val összhangban történhetnek: annak céljait, kiválasztási kritériumrendszerét, forrás felhasználási módjait és az évenkénti forrásallokációt figyelembe kell venni;
 - A megye véleményezheti a projekt kiválasztási felhívást, javaslatokkal élhet az ITP 2.0 érvényesítése vonatkozásában;
 - A megye – a megyei közgyűlés elnöke révén – tanácskozási joggal részt vesz a projekt kiválasztási döntést megelőző döntés-előkészítő bizottsági ülésen;
 - A támogatási kérelmekről a megye éves fejlesztési keretében programszinten előre rögzített keretösszeg erejéig hozható döntés.
- Az ITP végrehajtásának keretén belül (jelen ismereteink szerint):
 - A megye, a megyei jogú város és térsége kivételével, amennyiben a települési önkormányzatok igénylik, koordinálja, mentorálja a projekt előkészítést, sőt az ehhez szükséges kapacitással nem rendelkező projektgazdák helyett előkészíti és lebonyolítja a projektet.

- A megye nyomon követi az ITP 2.0 megvalósulását, a forrásfelhasználást és az indikátorok teljesülését és ezekről beszámol az Irányító hatóságnak illetve a monitorozást végrehajtó Államkincstárnak.

1 Az Integrált Területi Program alapadatai

1.1 AZ INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM MEGNEVEZÉSE
STABILAN AZ ÉLVONALBAN – INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM
Komárom-Esztergom megye 2014-2020

1.2 A VÉGREHAJTÓ TERÜLETI SZEREPLŐ MEGNEVEZÉSE
Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat

1.3 A PROGRAM TELJES 7 ÉVES FORRÁSKERETE
25,94 milliárd Ft

2 Területi Kiválasztási Kritériumok

A 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési ciklusban a Területi és településfejlesztési Operatív Program megvalósítása ún. területi kiválasztási eljárásrend szerint történik. Az eljárásrend során a támogatási kérelmek elbírálása – a jogszabályi-formai megfelelést követően – előre meghatározott kritériumok alapján történik. E kritériumok egyik részét az Irányító Hatóság (továbbiakban (IH) által a – a 2007-2013 közötti cikusból már jól ismert – kötelező kritériumok adják (TOP-nak való megfelelés, társadalmi-gazdasági-környezeti fenntarthatóság, megvalósítás kockázata, előkészítettség). A másik része új elem, ezek az ún. saját **területi kiválasztási kritériumok, amelyekről a megyei közgyűlés dönthet**, és amelyek ezáltal lehetővé teszik a megye szempontjainak érvényesítését a projektkiválasztás során.

A kritériumokról való döntéshez szükséges tudni, hogy itt irányelvekről van szó, amelyek alapján az IH fogja a felhívások során a tényleges területspecifikus kritériumokat – és az ezek alapján kialakított értékelési szempontokat – meghatározni. Azonban a megyének véleményezési joga lesz a projektfelhívásokat illetően, ahol az az értékelési szempontokra, azok súlyozására vonatkozó javaslatait az ITP-ben jóváhagyott területi kiválasztási kritériumokra hivatkozva lehet megfogalmazni. A döntést tehát annak ellenére célszerű körültekintően meghozni, hogy az nem kerül szó szerint átvételre a felhívások során.

A saját területi kiválasztási kritériumok meghatározásához a megyék segítséget kaptak azzal, hogy az IH javaslatokat adott, de a megye ezektől eltérhetett.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat az 1702/2014. (XII.3.) Korm. határozat alapján meghatározott Integrált Területi Programja forráskeretének felhasználásához a 16/2015. (II.26.) sz. Közgyűlési határozata alapján az alábbi saját Területi Kiválasztási Rendszer kritériumokat kívánja figyelembe venni és elfogadásra előterjeszteni a Monitoring Bizottság felé.

1. táblázat Területi Kiválasztási Kritériumok meghatározása

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT	ALKALMAZÁS
II.1.	Illeszkedés a megyei területfejlesztési programhoz	A kiválasztás kritériuma, a megye területfejlesztési programjához és az adott témában megjelenített indikátorokhoz való hozzájárulás.	<u>IGEN</u> / NEM
II.2.	Hozzájárulás a megye gazdaságának diverzifikálásához	A kritérium bevezetése a gazdaság megerősítésén túl a megye gazdaságának mind ágazati, mind vállalkozás-szerkezeti, mind pedig innovációs kapacitás bővítését szolgálja.	<u>IGEN</u> / NEM
II.3.	Hozzájárulás a munkához feltételeinek javításához	A kritérium bevezetésével mind a rendelkezésre áll (és potenciális) humánerőforrás minőségének és mobilitásának fejlesztéséhez, mind a munkahelyteremtéshez, mind pedig a megyében rendelkezésre álló munkaerő és a számára legmegfelelőbb munkahely közötti találkozás esélyének növeléséhez való hozzájárulást preferálja.	<u>IGEN</u> / NEM

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT	ALKALMAZÁS
II.4.	Hozzájárulás a területi és társadalmi kohézió erősítéséhez	A kritérium bevezetésével szemponttá válik a projekt hozzájárulása a városhálózat szerepének megerősítéséhez, a város-vidék kapcsolat többrétű erősítéséhez, a falvak felzárkóztatásához, a térségi elérhetőség javításához, a sajátos megyei térség identitásának erősítéséhez, a térségek adottságait és az ott élők készségeit egyaránt hasznosítani képes jövedelem-termeléshez, a közösségi aktivitáshoz, a szolidaritás, a felelősségtudat és bizalom erősítéséhez, továbbá az együttműködésben történő megvalósításhoz.	IGEN / NEM
II.5.	Hozzájárulás az épített és természeti környezet, táj meglévő értékeinek, erőforrásainak megőrzéséhez, fenntartható hasznosításához és hatékony működtetéséhez	A kritérium révén a barnamezős területek, a használaton kívüli épületek (újra)hasznosítása, a szennyezések és veszély-helyzetek felszámolása, a településszerkezet környezet-állapotjavító alakítása, a kulturális örökség megőrzése, hasznosítása, a tájfenntartó, tájfejlesztő, a település-térség működőképességének javítását, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodóképesség erősítése, helyi természeti erőforrások fenntartható használatát célzó beavatkozás, kapcsolódó foglalkoztatás, kapacitásépítés kerülhet előtérbe a projektek mérlegelése során.	IGEN / NEM

2. táblázat A kritériumok kiválasztásának indoklása

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	SZÖVEGES MAGYARÁZAT
II.1.	Illeszkedés a megyei területfejlesztési programhoz	A megye területfejlesztési programjához való hozzájárulás biztosítja átfogóan a széles körű konszenzuson alapuló megyei fejlesztési célok következetes megvalósítását. Illeszkedő megyei program cél(ok): a megyei területfejlesztési program összes célja
II.2.	Hozzájárulás a megye gazdaságának diverzifikálásához	<u>Alaphelyzet:</u> A multinacionális nagyvállalatok jelenléte nagyon fontos a megye számára, de dominanciájuk miatt nagyfokú a gazdaság kitétsége. Ennek oldása a helyi vállalkozói kedv erősítésével, a KKV-k versenyképességének, piacra jutási esélyeik, innovációs kapacitásaik javításával, a helyi erőforrások fenntartható használatának fejlesztésével, a látens potenciálok kibontakoztatásával történhet. <u>Célok</u> A vidéki gazdaságban a helyi mezőgazdasági termékek helyi piacokra való eljuttatásának, értékesítésének fejlesztése a közösségi, szolgáltatásként biztosított agrárlogisztikai infrastruktúra kialakításával, a vállalkozásokat segítő, a helyi termékek menedzsmentjéhez, piacra jutásához kapcsolódó programok, szolgáltatások szervezésével. Kiemelten fontos a hátrányos helyzetű Bakonyalja helyi gazdaságának megerősítése. A Tatabánya-Esztergom kiemelt járműipari övezetté nyilvánított térségében az ágazat

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	SZÖVEGES MAGYARÁZAT
		<p>bővülése, KKV-k megerősítése, humán erőforrás és innováció fejlesztése a cél. Az Oroszlánytól Komáromig (É-Komárom) összekapcsolt agglomerálódó térben javul a fogadóképesség a szolgáltató-központi funkciók megtelepedésére és nő a kereslet a változatos nagyvárosi szolgáltatások iránt, ami a térség élhetőségét és foglalkoztatási kapacitását, „diplomás-megtartó képességét” egyaránt növeli.</p> <p>A Duna menti struktúraváltás célja, az ikervárosok és közvetlen térségük országhatáron is átnyúló gazdasági-szolgáltató szerepe megerősödjön, míg a közöttük lévő, nehezebben elérhető térségben az innovatív, kreatív környezetbarát vállalkozások váltsák fel a térséget mind inkább elhagyó nehézipart, építve a meglévő kezdeményezésekre és hagyományokra (papír, megújuló energia, korszerű táplálkozás...)</p> <p>Cél a barnamezős területek, mint helyszínek versenyképessé tétele, minél nagyobb arányú bevonása a gazdaságélénkítési, bővítési folyamatokba.</p> <p>A megye gazdag épített és természeti értékeinek, különös tekintettel a világörökség várományos értékekre, különféle tematikák mentén rendszerbe szervezett turisztikai kínálatcsomagokká fejlesztése, és ezek minél szélesebb körű hasznosítása, a helyi rekreációs igények kielégítése ezzel az élhetőség, lakóterületi vonzerő növelése érdekében is.</p> <p>Ma még kiaknázatlan lehetőség a fejlettebb Közép-Magyarországi régió és a Nyugat-Dunántúli régió közötti hiányzó láncszem – „kapocs és kapu”- szerep betöltése, valamint a határon túli elmaradottabb térségek vonatkozásában a fejlesztési, térszervezési pólusfunkciók erősítése.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél (ok):</u></p> <p>IF1. Tatabánya központú városi hálózati csomópont nagyterületi beágyazódása</p> <p>IF2 Duna menti struktúraváltó jövőgazdaság, ikervárosok térségi szervező szerepének megerősítése</p> <p>IF3 Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességének megerősítése</p> <p>IF4 Megyei turisztikai program</p> <p>FÜ5. Leromlott, alulhasznosított városi területek megújítása</p>
II.3.	Hozzájárulás a munkához jutás feltételeinek javításához	<p><u>Alaphelyzet:</u></p> <p>A megye relatív kedvező foglalkoztatási szintjének fenntartása komplex, összehangolt beavatkozást igényel egyrészt a munkaerő minősége és mobilitása, másrészt a munkaerő-piaci kínálat bővítése (meglévő foglalkoztatók konszolidálása, foglalkoztató kapacitásuk bővítése, további jelentős foglalkoztatók megtelepedése), harmadrészt a munkaerő és a munkahely egymásra találása tekintetében.</p> <p><u>Cél</u></p> <p>Munkaerő minősége és mobilitása</p> <p>A megyében is javítandó a munkaerő piaci központok, munkahelyek elérhetősége. A tömegközlekedés fejlesztésében minőségi előrelépésként több városban is tervezett intermodális közlekedési csomópont kiépítése. A hiányzó óvodai és bölcsődei kapacitások kiépítésére, a meglévők felújítására mind a városi, mind a vidéki települések esetében nagy az igény, részben a hosszabb ideje elmaradt felújítások, részben az óvodai oktatás/nevelés kötelező igénybevétele okán. Különösen fontos a falvak intézményeinek fejlesztése, hiszen a színvonalasabb szolgáltatások hozzájárulnak a helyben maradáshoz, a falvak</p>

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	SZÖVEGES MAGYARÁZAT
		<p>népségmegtartásához, a foglalkoztatottak számának növekedéséhez. Az aktív korúak munkaképessége fenntartásának feltétele az egészségügyi alapellátás fejlesztése is, és a megelőzés, melynek színvonala nagy területi különbségeket mutat, a falvak esetében különösen. A megye több településén, térségében, de egyes gazdasági ágazatokban is megoldandó probléma a hátrányos helyzetű munkaképes rétegek felkarolása, részükre képzési, felzárkóztatási programok szervezése, a vállalkozói hajlandóság növelése, életkörülményeik javítása.</p> <p>Munkaerő-piaci kínálat bővítésének (meglévő foglalkoztatók konszolidálása, foglalkoztató kapacitásuk bővítése, további jelentős foglalkoztatók megtelepedése) fontos eszköze a gazdasági területek külső és belső megközelíthetőségének javítása, de igény mutatkozik összekapcsolásukra is (városhálózati térség). Az infrastrukturális fejlesztések is a telephelyek versenyképességének javítását szolgálják, csakúgy, mint a barnamezős területek megtisztítása, előkészítése. A foglalkoztatást növelik a turisztikai fejlesztések, de a közintézmény-hálózat fejlesztése is.</p> <p>A harmadik pillér kiemelt eleme a foglalkoztatási paktum, illetve minden olyan közösségi projekt, ami a társadalom kapacitásépítését szolgálja.</p> <p>Fontos szerepet szán a megye a térségi szinten összehangolt szociális foglalkoztatásnak (szociális szövetkezeteknek) a tájfenntartásban (tájkondnokság). vízgazdálkodásban, biomassza hasznosításban, stb.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél (ok):</u></p> <p>IF1. Tatabánya központú városhálózati csomópont nagytérségi beágyazódása</p> <p>IF2. Duna menti struktúraváltó jövőgazdaság, ikervárosok térségi szervező szerepének megerősítése</p> <p>IF3. Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességének megerősítése</p> <p>FÜ2. Leromlott, alulhasznosított városi területek megújítása</p> <p>FÜ3. Közintézmény hálózat térségi szinten összehangolt fejlesztése</p> <p>Megyei/térségi/ágazati foglalkoztatási paktumok</p>
II.4.	Hozzájárulás a területi és társadalmi kohézió erősítéséhez	<p><u>Alaphelyzet:</u> A megyén belül jelentősek a területi különbségek és az adottságok. A megyei fejlesztési koncepció és program ezek figyelembe vételével alakította ki e sajátos térségek (városhálózati, Duna mente, Bakonyalja, vidéki térségek) fejlesztési irányait és programjait.</p> <p><u>Cél</u></p> <p>A térségek közötti kapcsolat erősítése, a hátrányos helyzetű térségek népességének kapacitásépítése hozzájárul a fejlettebb térségek dinamikájának, térségfejlesztő hatásának továbbgyűrűzéséhez, ami az adottságokra és a készségekre épülő helyi gazdaság fejlesztésével együtt az elmaradottabb térségek, falvak zsugorodási trendjeinek mérsékléséhez, élhetőségének javulásához járul hozzá.</p> <p>A térségi együttműködések, a térségi összehangoltság, ezen belül a kisvárosok térség-szervező szerepeinek erősítése, térségi szemléletű szolgáltatásszervezések és intézményfejlesztések hozzájárulnak a forráshatékonyasághoz, a fenntarthatósághoz, a társadalmi kohézióhoz is. A megyében élők identitástudatának felépítése mind a közös fejlesztések, mind a közösségi vállalkozások és programok révén fejleszthető. Az ösztöndíj programok, a hagyományos térségi rendezvények, események, a hagyományok ápolása, a helyi értékek védelme, a közbiztonság javítása hozzájárulnak az összetartozás erősítéséhez.</p> <p>A közösen megvalósítandó és fenntartandó projektek a működőképesség fenntartásában, a térségi összetartozás, identitás, térségi szemlélet erősítésében, a közös</p>

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	SZÖVEGES MAGYARÁZAT
		<p>érdekérvényesítéshez szükséges kapacitások felépítésében, a szinergia érvényesülésében egyaránt meghatározó jelentőséggel bírnak.</p> <p>Az egyes térségek „beégése” a helyiek és az országos döntéshozók tudatába nagymértékben javíthatja a megye Közép-kelet-európai (makrotérségi) pozícióját, jobb eséllyel kapcsolódhat be különféle nemzetközi európai uniós projektekbe.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél (ok):</u></p> <p>IF1. Tatabánya központú városhálózati csomópont nagytérségi beágyazódása</p> <p>IF2. Duna menti struktúraváltó jövőgazdaság, ikervárosok térségi szervező szerepének megerősítése</p> <p>IF3. Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességének megerősítése</p> <p>A kritérium horizontális célkitűzés, minden programban érvényesül.</p>
II.5.	<p>Hozzájárulás az épített és természeti környezet, táj meglévő értékeinek, erőforrásainak megőrzéséhez, fenntartható hasznosításához és hatékony működtetéséhez</p>	<p><u>Alaphelyzet:</u> A megye páratlanul gazdag kulturális, épített és természeti, táji értékekben (világörökség-várományos területek, kastélyok, várak, szakrális helyszínek, erdők, források, barlangok, Ramsari területek, majorsági táj, geológiai és antropológiai értékek, bányászati – ipari múlt emlékei stb.) és természeti-táji erőforrásokban is. A természeti értékek védelme megfelelő, de hasznosításuk, bemutatásuk terén több a lehetőség a jelenleginél. Az épített értékek állapotának romlási üteme messze meghaladja a megújulás ütemét. A népességszökkenés, az önkormányzatok forráshiányos gazdálkodása, különös tekintettel a vidéki térségekben veszélyezteti a meglévő építészeti, táji értékek megőrzését, fenntartható működtetését. A települési környezetben „épített” természeti értéként funkcionáló zöldterületek minőségi fejlesztése is elmarad az igényekhez képest.</p> <p>Az élet és környezetminőség javításához a helyi identitás tudat növeléséhez, a turizmuson keresztül a gazdaság fejlődéséhez is jelentősen hozzájárulna ezen értékek megőrzése, megújítása és megfelelő hasznosítása.</p> <p><u>Cél</u></p> <p>A megyei gazdaság diverzifikációján belül kiemelt szerepet kap az értékek megőrzésében, hasznosításában és működtetésében meghatározó jelentőségű turisztikai fejlesztések. A természeti és kulturális örökség bemutathatóságának és hasznosításának fejlesztése.</p> <p>Kulturális és bányászati-ipari múlt emlékeihez kötődő emlékhelyek, állandó kiállítások, kulturális és környezeti örökség megőrzésére irányuló programok, a létesítmények állagmegóvásával.</p> <p>A természeti értékekre szerveződően, a védelemmel összehangoltan natúrparkok, arborétumok, tanösvények, látogató és bemutatóhelyek fejlesztése.</p> <p>Az intézményfejlesztések során a meglévő épületek, különös tekintettel a kulturális örökség hasznosításával megvalósuló fejlesztés kiemelt prioritást élvez, amennyiben az az adott funkció szempontjából hatékony működést tesz lehetővé.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél (ok):</u></p> <p>A kritérium részben horizontális célkitűzés, így minden programban érvényesül.</p>

3. Az Integrált Területi Program (továbbiakban ITP) célrendszere és integráltsága

3.1 AZ ITP 2.0 CÉLRENDSZERE

ITP 2.0 levezetése a Megyei Stratégiai Programból és a TOP prioritás- és intézkedésrendszeréből

1. táblázat: Komárom-Esztergom megye Stratégiai Programjában meghatározott prioritások és a TOP forrás felhasználási prioritás és intézkedésrendszerének összevetése – áttekintő táblázat (bordó: közvetlen TOP fejlesztés, mályva: pozitív hatás)

	1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére			2. Vállalkozásbarát, népszerűmegtartó településfejlesztés	3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, kiemelten a városi területeken	4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	5. megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés			
	1.1 Gazdasági infrastruktúra	1.2 Fenntartható turizmusfejlesztés*	1.3 Közlekedési infrastruktúrafejlesztés **							
	1.4 Óvoda, bölcsőde, családi napközi fejlesztés***	2.1 Városszerkezet és környezetalkítás, piacok és kereskedelmi létesítmények környezetvédelmi infra., szemléletformálás***	3.1 Kerékpáros-barát település, közösségi közlekedés,	3.2 Energiahatékonyság, megújuló energia, SEAP***	4.1 Egészségügyi alapinfra	4.2 Szociális alapinfra	4.3 Leromlott városi területek rehabilitációja	5.1 Foglalkoztatási paktum	5.2 A TOP 4.3-hoz kapcsolódó ESZA tevékenységek***	5.3 Identitáserősítés, részvételi tervezés, ösztönzőprogram, bűnmegelőzés***
I. A MEGYEI GAZDASÁG NEMZETKÖZI ÉS MAKROTÉRSÉGI BEÁGYAZÓDÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSE										
II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM										
III. STABIL, VERSENYKÉPES, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG										
IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS										
V. BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET, GYÓGYULÓ TÁJAK			****				****	****	****	
VI. OTTHON A XXI. SZÁZADBAN										

* Szálláshely-fejlesztés nem támogatható ** Csak közútfejlesztés ***intézkedés tényleges tartalma ****A gyermek-, egészségügyi és szociális intézmények energiahatékonysági és megújuló energiahasznosítási projektjeit a becslésgazdálkodás keretében kell végrehajtani.

Mint azt az 1. táblázat mutatja, a 2014 első negyedében kidolgozott stratégiai program és a 2015 februárjában Brüsszel által elfogadott TOP közötti koherencia még a TOP jelentős változásai ellenére is nagymértékben fennáll. Egy-egy TOP intézkedés több stratégiai prioritás megvalósítását is szolgálja, a stratégiai programnak ugyanakkor minden prioritása tartalmaz olyan intézkedéseket illetve az intézkedéseken belül beavatkozásokat, melyek ágazati vagy határon átnyúló operatív program forrásainak terhére valósíthatók meg (*Duna híd, teherkomp, árvízvédelem, oktatásfejlesztés, kórházfejlesztés, agrárium, stb*). Az ITP az ágazati OP-kból megvalósítható fejlesztéseket azonban nem tartalmazhatja. A Stratégiai Programnál tehát a beavatkozások jóval szűkebb körét rendszerbe szervező ITP célrendszerét az alábbiak szerint indokolt kialakítani, a végrehajtás és nyomon követési (monitorozási) feladatok egyszerűsítése és átláthatósága érdekében:

Ad 1. A Stratégiai Program prioritási sorrendjének a TOP logika szerinti újrendezése: 1. gazdaságmunkaerő mobilitás, 2-3 fenntartható települések és térségek, 4. humán infrastruktúra 5. ESZA típusú fejlesztések;

Ad 2. A Stratégiai Program I. III. és V. prioritásai különösen nagy arányban tartalmaznak ágazati operatív programokból megvalósítható fejlesztéseket, az ágazati elemektől megfosztott prioritások TOP-ból finanszírozható beavatkozásainak köre viszont már annyira leszűkült, hogy indokolt több prioritás összevonása.

Egyes beavatkozások kiemelt jelentősége a forrás felhasználási módokon keresztül juttatható érvényre (lásd később). Ezen érvelés alapján a Stratégiai Program prioritásai a következő sorrend módosításokkal és összevonásokkal válnak az ITP 2.0 céljaivá:

2. táblázat: ITP 2.0 célrendszerének levezetése a megye Stratégiai Programjában meghatározott prioritásokból és összevetése a TOP intézkedésrendszerével

MEGYEI STRATÉGIAI PROGRAM PRIORITÁSAI	ITP 2.0 CÉLRENDSZERE	A CÉL MEGVALÓSÍTÁSÁBAN DOMINÁNS SZEREPET JÁTSZÓ TOP INTÉZKEDÉS
I. A MEGYEI GAZDASÁG NEMZETKÖZI ÉS MAKROTÉRSÉGI BEÁGYAZÓDÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSE	I. ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKAL RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG	TOP 1.1; 2.1*; 1.3; 4.3***** 5.1; 5.3
III. STABIL, VERSENYKÉPES, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG		
II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM	II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM	TOP 1.2; 2.1; 3.1; 5.1; 5.3*****
VI. OTTHON A XXI. SZÁZADBAN	III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK	TOP 1.1*** 1.4**; 2.1; 3.1; 3.2; 4.1**; 4.2**; 4.3**; 5.1****; 5.2; 5.3*****
V. BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET, GYÓGYULÓ TÁJAK		
IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS	IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS	TOP 1.4; 2.1; 4.1, 4.2, 4.3; 5.1***** , 5.2, 5.3

* Piacfejlesztés, kereskedelmi létesítmény fejlesztése esetén ** Humán infrastruktúra energetikai fejlesztése, városrehabilitációhoz kapcsolódó fejlesztések esetén, meglévő épületek újrahazsnosítása esetén *** városrehabilitációs területen létrejövő inkubátorház, szolgáltatóház esetén ****fenntartható, alkalmazkodó térségi szinten összehangolt településüzemeltetéshez, komplex energetikai programok működtetéséhez szükséges humán erőforrás képzése, önkormányzati foglalkoztatás támogatása ***** 5.3 az I. célhoz kapcsolódóan: elsősorban ösztöndíj programok; a II. és a III. célokhoz kapcsolódóan elsősorban részvételi tervezés – turisztikai programok, településrendezési tervek, Duna menti térség struktúraterve ***** 4.3 az I. célhoz kapcsolódóan, amennyiben szociális rehabilitációs területen meglévő épület

foglalkoztatási célú hasznosítása valósul meg ***** 5.1 a IV. célhoz kapcsolódóan a közszolgáltatások humán erőforrás-igényének kielégítéséhez szükséges képzési és foglalkoztatási programok

3.2 AZ ITP 2.0 TERÜLETI-TÉRSÉGI INTEGRÁLTSÁGA – FUNKCIONÁLIS TÉRSÉGI LEHATÁROLÁSOK

Komárom-Esztergom megyében már évtizedes hagyománya van a térségi szemlélet – a funkcionális térségek – tervekben történő érvényesítésének (lásd hatályos Megyei Területrendezési Terv, Területfejlesztési Konceptió és Stratégiai Program).

Az Integrált Területi Program lehet az első olyan eszköz, ahol a **funkcionális térségi megközelítés** – a projektkiválasztási eljárásrenden keresztül – markánsan érvényesíthető.

A megyei fejlesztési tervek megkülönböztetnek **városias (urbánus) és vidéki térségeket**. Mivel a két funkcionális térségtípus kihívásai sok vonatkozásban eltérőek, egyes beavatkozás-típusok elsősorban városias térségekben, mások éppen a vidéki térségekben preferáltak.

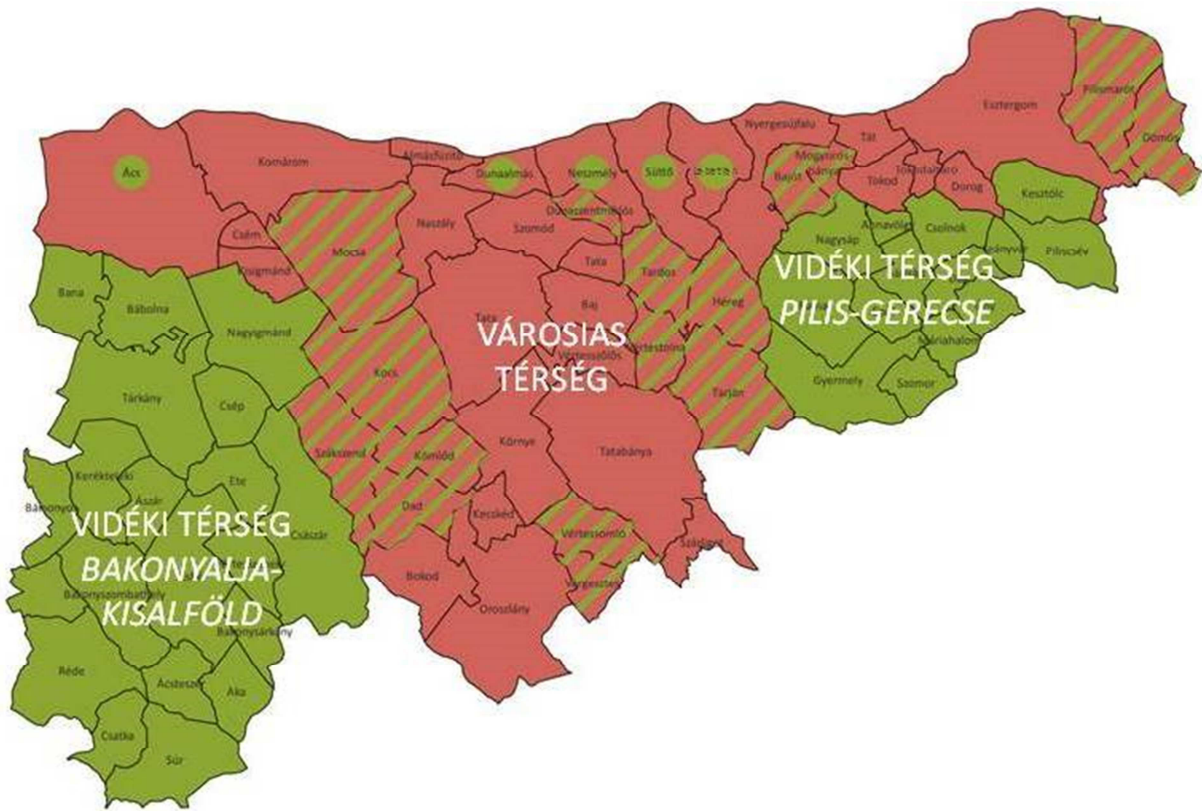
Az átmeneti zónákban lévő települések – ún. **kapcsolódó települések** (lásd a térkép sraffozott részeit) – azok, amelyek topográfiailag, közlekedésföldrajzi, munkaerőpiaci szempontból egyértelműen a városias térségekhez tartoznak, de annak peremén megőrizték vidékies jellegüket, a szuburbánus jegyek kevésbé érvényesülnek. Ezeken a településeken minden olyan beavatkozás preferált, amely a vidéki településeken, ugyanakkor pl. a turisztikai fejlesztések, környezetbarát közlekedésfejlesztések stb. szempontjából a városias térségekhez (is) tartoznak, mint ilyen fontos szerepet töltenek be a város-vidék kapcsolat erősítésében.

A városias térség ún. **magtelepüléseinek** körébe a Városhálózati csomópont és a Duna mente városai mellett a szuburbánus községek is tartoznak. Ezek gazdasági infrastruktúra fejlesztés szempontjából ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a városok. A Duna menti térségben további differenciálás javasolt a meglévő-tervezett gyorsforgalmi kapcsolatoktól való távolság függvényében.

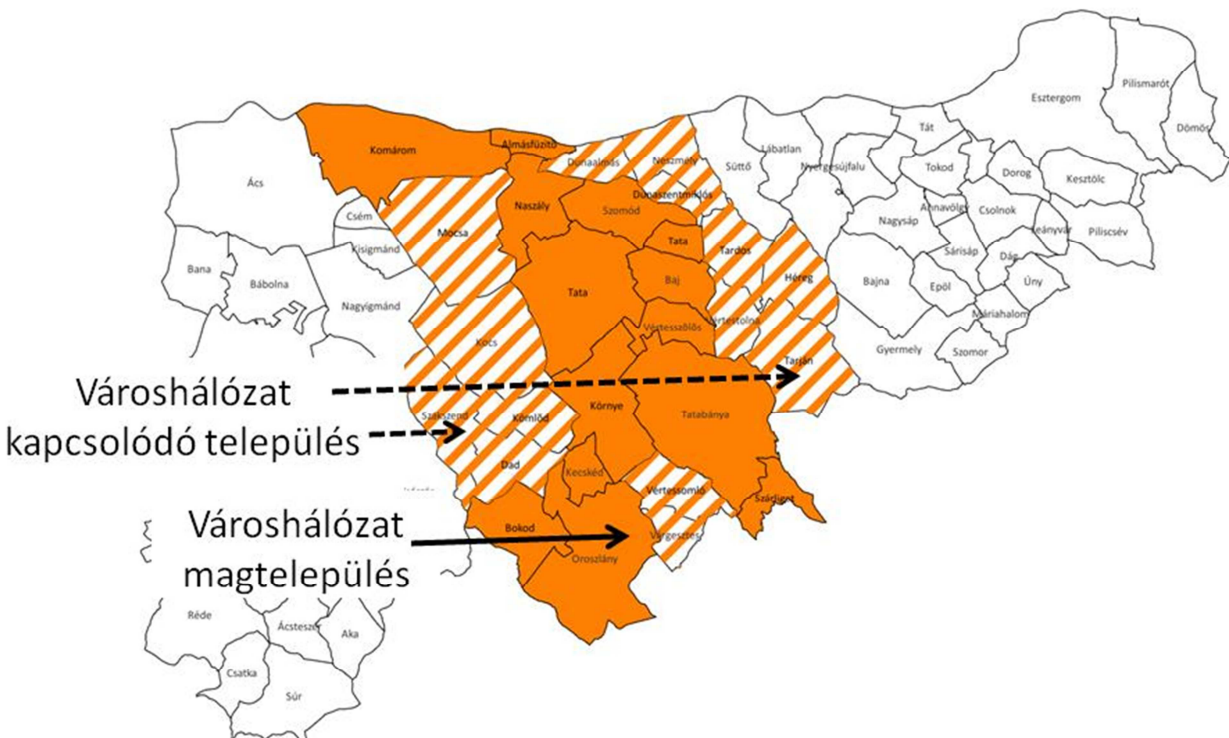
A **vidéki térségbe** a városias térségbe nem tartozó községek és a Kisalföld kisvárosai, Ács, Bábolna és Kisbér tartoznak. Ezek a kisvárosok hozzájutnak a vidéki településeken preferált fejlesztési forrásokhoz és a TOP városoknak dedikált forrásaihoz is (amihez a községek nem férnek hozzá).

A pontos közigazgatási területi lehatárolást a következő oldali térképek és a 3. táblázat tartalmazza.

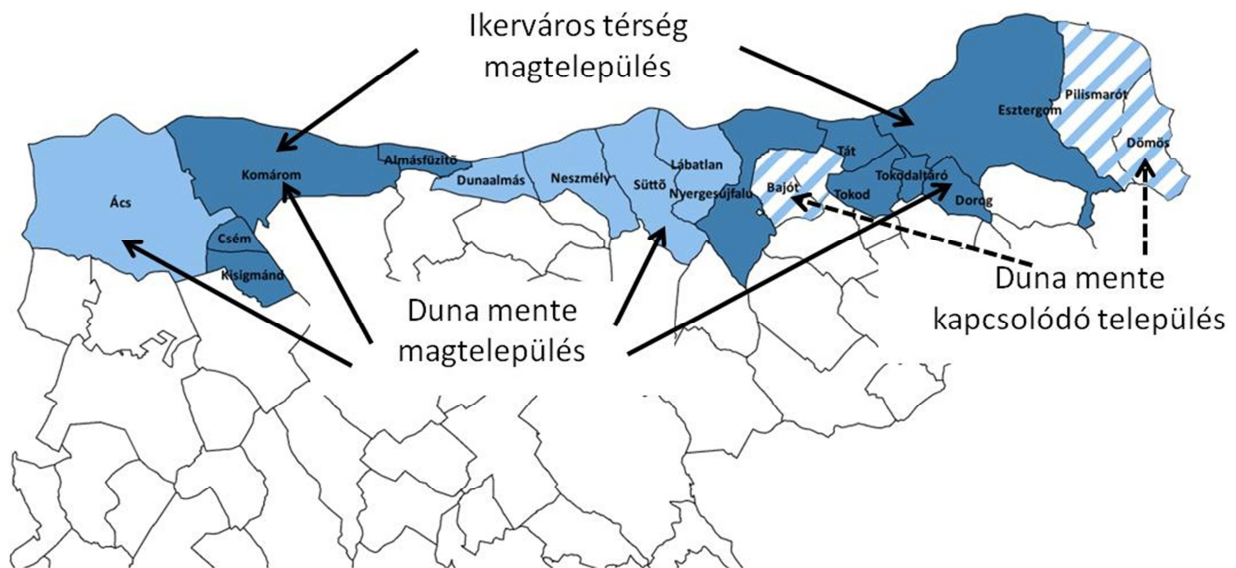
1.térkép: Komárom Esztergom megye funkcionális térségei – városias és vidéki térségek. A tömör barna szín a városias települések magtelepülései, a sraffozott települések a városias térségek kapcsolódó települései. Zöld pötty: Duna menti térség városias települései, erős vidéki jelleggel, melyek a Duna menti városias térségi és a vidéki térség települései.

2. térkép Tatabánya központú városhálózati csomóponti térség

3. térkép Duna mente térség, ikervárosok térsége

3. táblázat: Komárom-Esztergom megye sajátos megyei térségi besorolása. A sajátos térségek adottság alapú fejlesztési érdekei a forrás felhasználási módokon és a projektfelhívások feltétel- és értékelési rendszerén keresztül érvényesíthetők

VÁROSIAI TÉRSÉGEK	Tatabánya központú városhálózati csomópont	magtelepülések: Tatabányai, Tatai, Oroszlányi járások városai; a városokkal határos és közvetlen közúti kapcsolattal (max. 5-6 km távolság központ-központ között): Bokod, Kecskéd, Szárliget, Környe, Vértesszőlős, Baj, Szomód, Naszály) rendelkező (szuburbánus) falvak, továbbá Komárom, Almásfüzitő kapcsolódó települések: Mocsá; Kocs, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Tardos, Neszmély; Szákszend, Kömlőd, Dad, Tarján, Héreg, Vértessomló, Vértestolna, Várgesztes
	Ikervárosok térsége	magtelepülések: Komárom, Almásfüzitő, Csém, Kisigmánd; Esztergom, Tát, Nyergesújfaló, Dorog, Tokod, Tokodaltáró kapcsolódó települések:—
	Duna mente	magtelepülések: Ács, Dunaalmás, Neszmély, Sütő, Lábatlan, és az ikervárosok térsége kapcsolódó települések: Pilismarót, Dömös, Bajót, Mogyorósbánya
VIDÉKI TÉRSÉGEK	Gerecse-Pilis	Esztergomi, Oroszlányi, Tatai, Tatabányai járások nem magtelepülés községei és városai. <i>Tehát Kocs, Dunaalmás, Neszmély, Sütő, Lábatlan, Szákszend, Kömlőd, Dad része ennek a csomagnak is.</i>
	Bakonyalja-Kisalföld	Komáromi és Kisbéri járások városai és községei, kivéve Komárom város és Almásfüzitő, <i>e vidéki térséghez tartozik továbbá Szákszend</i>

A városias és vidéki funkcionális térségtípusok mellett az ITP 2.0 – a TOP követelményrendszerének megfelelően – alkalmazza a közigazgatási alapú város-község megkülönböztetést is. A TOP 2.1 intézkedésen belül városrehabilitáció és a TOP 4.3 intézkedés (szociális rehabilitáció) kizárólag városok területén támogatható a TOP előírásai szerint. Az ITP 2.0 végrehajtása során ezt a szabályt a városias térségek községeiben is érvényesíteni kell. Ugyanakkor a TOP 2.1 községek számára biztosítandó védett keretei értelemszerűen a városias térségek községeiben is hozzáférhetők.

3.3 AZ ITP CÉLRENDSZER ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK IRÁNYELVEI A MEGYEI TOP FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA SORÁN

I. ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKAL RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG	
FORRÁS	TOP 1.1; 2.1; 1.3; 4.3; 5.1; 5.3
TOP 1.1	<p>Városhálózati csomópont és az Ikerváros-térség magtelepülésein preferált a barnamezős területek fejlesztése (alapinfrastruktúra kiépítésével, fejlesztésével, energiahatékonysági beavatkozások) és a meglévő épületek innovációs központ, szolgáltató központ, inkubátorház célú hasznosítása. Zöldmezős területek a meglévő és tervezett nagytérségi hálózatok közvetlen elérhetősége esetén preferáltak, elsősorban húzóágazatok (járműipar, gépgyártás, mechatronika, mikroelektronika, megújuló energia, élelmiszeripar, agrárium) jelentősebb foglalkoztató kapacitású vállalkozásainak befogadása céljából. Ikerváros-térségben logisztikai fejlesztés is preferált.</p> <p>Duna menti térség magtelepülésein (az ikervárosok térségét kivéve) barnamezős területek fejlesztése azzal a megkötéssel támogatott, hogy az indikátorok csak olyan innovatív, környezetbarát élelmiszeripari, könnyűipari, informatikai, üzleti szolgáltató, mikroelektronikai, kreatív ágazati stb. vállalkozásokkal teljesíthetők, amelyek nem generálnak nehézgépjármű forgalomnövekedést a 10-es út mentén.</p> <p>Városias térségekben TOP 1.1 forrásból meglévő (belterületi) önkormányzati (többségi tulajdonú) épületek: inkubátorház, vállalkozók háza, szolgáltatóház, irodaház fejlesztések az innováció ösztönzése érdekében (kiemelten start-up kezdeményezések, co-working irodák, azaz bérelhető közösségi irodatermek céljára) kiemelten preferáltak, <i>amennyiben a TOP követelményrendszere e szempontból a megvalósítás során nem változik.</i></p> <p>Városhálózat és a Duna térség ún. kapcsolódó településein meglévő, alulhasznosított épületek gazdasági célú újrahasznosítása e cél keretében támogatható, különösen akkor, ha a beköltöző vállalkozás(ok) innovatív jellege és/vagy a nagytérségi beágyazódáshoz való hozzájárulás (pl.: exportképes termék, szolgáltatás, pl. innovatív start-up jelleg) igazolható,</p> <p>Kiemelten preferált gazdasági infrastruktúra energiahatékonysági és megújuló energiahasznosítási célú fejlesztése.</p> <p>A megyében gazdasági terület túlkínálat és növekvő számú alulhasznosított ingatlan jellemző, ezért a vidéki térségekben TOP 1.1-ből zöldmezős fejlesztés kizárólag komplex energetikai vagy REL fejlesztés érdekében támogatható. A komplex energetikai fejlesztést szolgáló megújuló energiatermelés (napelem park, szélenergia-park, biomassza-feldolgozás) létrehozásának forrása a TOP 3.2 intézkedés forráskerete.</p> <p>A Rövid Ellátási Lánc infrastruktúrájának megteremtése érdekében történő gazdasági infrastruktúrafejlesztés akkor támogatott ha VP vagy MAHOP források felhasználásával a REL többi eleme is megvalósul.</p>

I. ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKAL RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG

	<p>Térségi szinten jól feltárt, belterületen lévő vagy belterülethez kapcsolódó, külterületi lakott hely (tehát az ott élők számára foglalkoztatást biztosító) v. egyéb belterület részét képező barnamezős területek fejlesztése TOP 1.1-ből helyi gazdaság céljára és csak akkor támogatható, ha járáson belüli vállalkozások betelepülési szándéka igazolható (elvárt betelepülési arány a projekt kiválasztási felhívásban meghatározandó).</p> <p>Ugyanakkor üres, vagy alul hasznosított épület felújítása inkubátorház, szolgáltatóház vagy vállalkozók háza céljára, kifejezetten támogatott ebben a térségben, <i>amennyiben a TOP követelményrendszere ebben a vonatkozásban nem változik.</i></p> <p>Szolgáltatóház, inkubátorház esetében a központi (központból könnyen megközelíthető) fekvés kifejezetten preferált, a többi esetben akkor, ha környezetzavaró tevékenységek nem kapnak helyet. Beköltözési szándék itt is igazolandó, hiszen az indikátor csak így teljesíthető.</p> <p>Új épület gazdasági célra csak városokban, TOP 2.1 település rehabilitációs és TOP 4.3 szociális rehabilitációs projekthez kapcsolódóan, ahhoz illeszkedő funkcióval építhető.</p> <p>Kiemelten preferált meglévő gazdasági infrastruktúra energiahatékonysági és megújuló energia-hasznosítási célú fejlesztése és vízvízzátartással tervezett vízrendezése</p>
TOP 1.3 TOP 3.1	<p>A TOP 1.3 térségspecifikus felhasználása preferált a megye nagytérségi beágyazódásának felgyorsítása érdekében:</p> <p>Városhálózati csomópont jelentős foglalkoztató kapacitású vállalkozásait koncentráló gazdasági területek összekapcsolása és M1-re ráhordása;</p> <p>Ráhordás az Ikerváros-térség tervezett határátkelő pontjaira;</p> <p>TOP 3.1 forrásból e cél keretében kifejezetten vidéki térségekben támogatandó a foglalkoztatási központok elérhetőségét szolgáló, kiemelten hálózatos, illetve integrált fejlesztések (eszközváltó pontok, hivatásforgalmat is szolgáló kerékpáros infrastruktúra)</p>
TOP 2.1	<p>TOP 2.1 Rehabilitációs akcióterületen alulhasznosított meglévő épületek helyi kereskedelem, szolgáltatás céljára történő fejlesztése, továbbá helyi piacfejlesztés preferált.</p>
TOP 3.2	<p>REL-hez, illetve komplex energetikai fejlesztéshez kapcsolódóan: SEAP (Sustainable Energy Action Program=Fenntartható Energetikai Akcióprogram) keretén belüli biomassza felhasználásra épülő gazdasági tevékenységek preferálása a vidéki térségekben (a Vidékfejlesztési Operatív Program (VP) véglegesítése után még módosulhat.)</p>
TOP 5.1 TOP 5.3	<p>A TOP 5.1 terhére e cél keretében a nagytérségi beágyazódásban meghatározó megyei húzóágazatok (járműipar, gépgyártás, mechatronika, mikroelektronika, megújuló energia, élelmiszeripar, agrárium) szakemberigényének kielégítését szolgáló paktumok (üzleti infrastruktúrához, befektetés-ösztönzéshez, térségi gazdasági hálózathoz, helyi termékmenedzsmenthez, helyi gazdaság-szervezéshez kapcsolódó megyei szintű képzési, foglalkoztatási programok).</p> <p>Az ITP I. céljához kapcsolódóan a TOP 5.3 keretében szintén a megye nagytérségi beágyazódása kiemelt prioritás, ennek érdekében megvalósítható ösztöndíjprogramok, továbbá klaszterek, beszállítói hálózatok, innovációs hálózatok létrehozásához szükséges kapcsolatépítési programok támogatása indokolt.</p> <p>Kifejezetten vidéki térségekben, amennyiben a VP és a TOP közötti lehatárolás ezt lehetővé teszi, a REL-hez kapcsolódó szervezési, részvételi tervezési-szervezési folyamatok lebonyolítása, helyi termékmenedzsment, helyi gazdaság-szervezés szakemberképzése (TOP 5.1), továbbá a részvételi tervezési folyamatok támogatása és</p>

I. ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKAL RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG

kapcsolódó tanulmányi ösztöndíjprogram (TOP 5.3) preferált.

A TOP 5.1 keretében vízrendezéshez, zöldfelület fejlesztéshez, hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó foglalkoztatási paktum létrehozása indokolt.

Speciális, a vidéki térségek adottságait kihasználni képes innovatív kezdeményezések szakemberigényének kielégítését szolgáló ösztöndíjprogram létrehozása (halgazdálkodás, lovasterápia, stb) preferált, lehetőség szerint külföldi tanulmányút lehetőségekkel.

II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM

FORRÁS	TOP 1.2; 2.1; 3.1; 5.1; 5.3
TOP 1.2	<p>A megyében három tematikus turisztikai programtérkép került lehatárolásra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Duna menti térség;• Által-ér (Városhálózati csomópont azon települései, melyek az Által-érrel vagy az Általér vízgyűjtőjéhez tartozó kisvízfolyással, állóvízzel rendelkeznek);• Vidéki tájak. <p>Azok az attrakciófejlesztések preferáltak, melyek a tematikus térségek turisztikai arculatát, tematikus identitását erősítik, kapcsolódva az országos programokhoz, melyek GINOP keretében támogatottak (EUROVELO, LIMES, Forster Központ kastélyprogramja, elismert országos zárandokútvonalak, „Bejárható Magyarország Program”), továbbá a VP keretében támogatottak (borturizmus, lovasturizmus, vadászturizmus, horgászturizmus – <i>a vidéki turizmusfejlesztés TOP és VP közötti lehatárolása még változhat!!!</i>). TDM szervezetek létrehozását és tevékenységeit szintén a GINOP támogatja az ismert TOP/GINOP lehatárolás szerint.</p> <p>A GINOP/VP/TOP lehatárolás függvényében támogatandók a világörökség várományos tematikákhoz, a Nemzeti Lovas Stratégiához, az Országos Vízi turizmus- és Sportfejlesztési Konceptióhoz kapcsolódó fejlesztések.</p> <p>Preferáltak a szomszédos megyék attrakcióihoz kapcsolódó fejlesztések, amennyiben az összekapcsolódást TDM tevékenységek, kezdeményezések garantálják.</p> <p>A TOP 5.3 intézkedés keretében készülő, megye által koordinált térségi turisztikai programokhoz illeszkedő, a térség sajátos turisztikai arculatát erősítő fejlesztések preferáltak.</p> <p>Duna mentén: vízi turizmus, Komáromi erődrendszerhez és Dunakanyar történeti tájhoz kapcsolódó fejlesztések, régészeti és ipari-bányászati, természeti örökség bemutatása;</p> <p>Által-ér mentén elsősorban a Forster programhoz kapcsolódó Esterházy örökség, továbbá a bányászati-geológiai-régészeti örökség bemutatása preferált;</p> <p>Vidéki tájakon: zárandok, szelíd, ökoturisztika, természetközeli extrém turizmus (. sziklamászás, barlangászás, búvárkodás) preferált, továbbá, amennyiben a VP-ből kimaradnak, akkor a bor, lovas, horgász, vadászturizmus is itt támogatott.</p> <p>Kerékpáros, vízi turisztikai infrastruktúra támogatása csak látogatószámot produkáló vonzerőfejlesztéshez kapcsolódóan lehetséges.</p> <p>Rendezvényturizmus fejlesztése a kastélyprogrammal érintett településeken támogatott, továbbá ott ahol erre alkalmas meglévő helyszín rendelkezésre áll.</p>

II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM	
TOP 2.1	Rehabilitációs akcióterületen, integrált fejlesztés keretében megvalósuló, kulturális örökségi értéket hasznosító fejlesztések kifejezetten preferáltak. Preferáltak továbbá azok az integrált fejlesztések, ahol TOP 2.1 (településrehabilitáció) és TOP 1.2 (turisztikai attrakciófejlesztés) együtt, illetve egyéb TOP források együttes alkalmazása révén a település turisztikai vonzereje növekszik.
TOP 3.1	Kerékpáros-turizmus fejlesztése során preferáltak a megyei területrendezési terv szerinti országos és térségi jelentőségű nyomvonalak megvalósítását szolgáló térségi projektek. Kerékpárút fejlesztések esetében a térségi összehangolás (min. két település közös projektje) vagy EUROVELO-hoz vagy turisztikai attrakcióhoz vagy turisztikai vonzerőt is növelő városrehabilitációs akcióterülethez kapcsolódás megyei elvárás annak érdekében, hogy a fejlesztés a megyei turisztikai célkitűzések megvalósulásához hozzájáruljon.
TOP 5.1 TOP 5.3	E cél keretében TOP 5.3 források kizárólag megyei vagy megyei koordinációban megvalósított programokra használható fel, az adott térségi tematika erősítése érdekében. Kiemelt cél, hogy a megyei turisztikai program három tematikus térségére a megye, erre dedikált TOP 5.3 forrásból egy-egy komplex turisztikai programot dolgozzon ki, továbbá megyei szintű marketingben, honlapban, mobil applikációkban a TDM-k tevékenységét koordináló projektekben, klaszterfejlesztésekben, hálózatépítésekben (TOP 5.3), továbbá képzésekben (TOP 5.1) gondolkodhasson. A turizmus foglalkoztatás igényének kielégítéséhez szükséges képzések (TOP 5.1), ösztöndíj programok, turisztikai térségek részvételi tervezése, turizmushoz kapcsolódó középiskolai közösségi szolgálat programok ösztönzése kiemelten támogatott (TOP 5.3).

III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK	
FORRÁS	TOP 1.1, 1.4; 2.1; 3.1;3.2;4.1;4.2;4.3;5.1;5.2;5.3
TOP 2.1 TOP 4.3	Vidéki térségekben és a városias térségek községeiben a belterületi csapadék-vízrendezési projektek megvalósítása kiemelten preferált. Ahol műszaki-földrajzi akadálya nincs, ott a csapadékvíz-rendezést vízvisszatartással, a visszatartott csapadékvíz hasznosítási feltételeinek kialakításával kell megoldani Városias térségek városaiban csapadékvíz-rendezés és környezeti infrastruktúrafejlesztés csak integrált városrehabilitációs vagy szociális városrehabilitációs akcióterületen támogatható. Piac és kereskedelmi célú ingatlan fejlesztéséhez REL program kapcsolása szükséges a város-vidék kapcsolat erősítése és az elvárt gazdaságfejlesztő hatás elérése érdekében. Szociális rehabilitáció (TOP 4.3) a TOP követelményeket kielégítő városi területen támogatható (városias és vidéki térségekben egyaránt). Mivel az országos követelmények szerint a TOP 4.3 forráskerete csak szegregációval érintett vagy veszélyeztetett területeken használható fel, a fejlesztésbe mindenképpen be kell vonni a KSH adatszolgáltatása szerint szegregációval érintett, illetve veszélyeztetett területeket. A megyében legnagyobb ilyen összefüggő terület Esztergom kertvárosban található.

**III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES
TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK**

TOP 3.1	<p>A TOP 3.1 források terhére elsősorban a kerékpáros infrastruktúra és kisebb eszközváltó pontok (pl.: buszmegálló+kerékpártároló, révállomás+kerékpártároló+parkoló) fejlesztendők. Eszközváltó pontok hálózatosan, közös projektben vagy több, a környezetbarát közlekedést szolgáló beavatkozást integrálva valósíthatók meg (így elérhető a TOP szerinti projektméret, továbbá a közös projekt, a közös arculat kialakítása a térségi összetartozást és identitást erősíti).</p> <p>A kerékpáros-barát település, a biztonságos közlekedés és a közösségi közlekedés fejlesztését integráló fejlesztések kiemelten támogatandóak.</p> <p>Városokban integrált rehabilitáció részeként megvalósított fejlesztések kiemelten támogatottak.</p>
TOP 3.2 TOP 1.1	<p>A TOP 3.2 fejlesztéseknél indokolt előírni, hogy az első beruházási projekt előkészítésével egyidejűleg (de a befogadás után, tehát EU forrásból) a településnek, vagy a település irányításával térségi szinten (konzorciumként) Fenntartható Energetikai Akció Programot kelljen kidolgozni és elfogadni.</p> <p>Több település által kidolgozásra kerülő közös Akció Program kifejezetten preferált, különösen kisebb településeken, illetve város és környéke, vagy járási szinten (de minden képviselőtestületnek külön el kell fogadni).</p> <p>Településenkénti Akció Programok esetében is elvárás, hogy a települések azokat összehangolják, egyes döntések egymásra épüljenek. Minden további fejlesztés támogatási kérelme már ilyen Akció Program birtokában nyújtható be.</p> <p>Kiemelten támogatottak a térségi SEAP alapján megvalósuló településcsoportban összehangolt komplex energetikai projektek.</p> <p>Vidéki térségek községeiben és kisvárosaiban megvalósuló fejlesztések előnyt élveznek. REL-hez kapcsolódóan: SEAP keretén belüli biomassza felhasználás preferált e térségekben.</p> <p>TOP 1.1 fejlesztések keretében megvalósuló energetikai beruházások támogatottak a településüzemeltetési költségek csökkentése érdekében (is).</p>
TOP 1.4 TOP 4.1 TOP 4.2	<p>Kisvárosok területén (10 ezer főnél kisebb népesség) kifejezetten pozitívum, ha a közszolgáltatások (egészségügyi és szociális intézmény fejlesztés) integrált városrehabilitációs és/vagy szociális rehabilitációs akcióterületen valósul meg, mivel ezzel a projektek közötti szinergia erőteljesen érvényesül.</p> <p>Gyermek, egészségügyi és szociális alapellátást biztosító infrastruktúra energetikai fejlesztése kifejezetten támogatott a településüzemeltetési költségek csökkenése érdekében</p>
TOP 5.1 TOP 5.2 TOP 5.3	<p>Kiemelten támogatott TOP 2.1 és TOP 4.3 projektekhez kapcsolódó, azokat előkészítő akcióterületi részvételi tervezési folyamat (TOP 5.3)</p> <p>TOP 5.1 keretében térség –és településfejlesztési szakember, szociális munkás, közösségi tervezési szakemberképzés és foglalkoztatás indokolt.</p> <p>TOP 5.3 keretében ehhez kapcsolódó ösztöndíjprogramok, civil és lakossági kapacitás-építési és „empowering” (érdekérvényesítő képesség-fejlesztési) programok kezdeményezése indokolt.</p> <p>TOP 5.2 intézkedés forrása szociális rehabilitációs projektekhez (TOP 4.3) kapcsolódóan, annak ESZA fejlesztéseire használható.</p> <p>További TOP 5.3 forrás e cél keretében TOP 2.1 és TOP 3.1-TOP 3.2 projekttel együtt használható („klímabarát „társadalmi befogadás” tematikákra és közösségi tervezésre.)</p>

IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS

FORRÁS	TOP 1.4; TOP 3.1; 2.1; 4.1, 4.2, 4.3; 5.1, 5.2, 5.3
TOP 1.4 TOP 4.1 TOP 4.2	<p>Vidéki térségek leromlott állapotú közintézményi infrastruktúrájának (óvoda, egészségügyi és szociális alapinfrastruktúra) korszerűsítése kiemelt cél.</p> <p>A támogatás eszközökkel ösztönözni kell, hogy a gyermekintézmény fejlesztések során azon leromlott állapotú intézmények fejlesztése élvezzen prioritást, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya magas.</p> <p>Időseket gondozó intézmény minden településen támogatható, elsősorban meglévő alulhasznosított épület felújításával. Új épület csak meglévő, lepusztult épület elbontásával, annak telkén támogatott, ha jól használható, meglévő ingatlan igazoltan nincs a településen, illetve ha a meglévő épület elhelyezkedése kifejezetten hátráltatná a közszolgáltatás céljának megvalósulását. Csökkenő népességű, elöregedő vidéki települések kiemelten preferáltak.</p> <p>Külterületi szociális fejlesztés kizárólag tömegközlekedéssel is jól megközelíthető kiürült/alulhasznosított major, gazdasági telephely területén, állandóan fekvő betegek hospis jellegű ellátása esetén, vagy mezőgazdasági munkaterápiát jelentős súllyal alkalmazó, ezáltal saját jövedelmet termelő intézmények esetén támogatható. Mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó fejlesztés esetén VP-ből támogatott fejlesztés megvalósítása is elvárás.</p> <p>Városias térségek pozitív vándorlási különbözetű magtelepülésein bölcsődei, óvodai kapacitásbővítés kiemelten preferált</p> <p>Családi napközi fejlesztése mindenhol támogatható, ahol a projektgazda a projektfenntartást hitelt érdemlően igazolni tudja.</p>
TOP 3.1	Közszolgáltatások elérhetősége, különösen külterületi lakott helyekről, egyéb belterületekről preferált, amennyiben az adott helyen hiányos a közszolgáltatás
TOP 2.1 TOP 4.3	Az egészséges életmódot ösztönző városrehabilitációs fejlesztések, mint a különféle generációkat mozgásra, fizikai aktivitásra ösztönző játszóterek, tornapályák, futópályák, gördeszka pályák, mászófalak, továbbá városi kertek stb. kialakítása, különösen barnamezős területek megújításával, kiemelten támogatott.
TOP 3.2	REL-hez kapcsolódóan: SEAP keretén belüli biomassza felhasználás preferált a vidéki térségekben
TOP 5.1 TOP 5.2 TOP 5.3	<p>Vidéki térségben foglalkoztatási paktummal (TOP 5.1) kell támogatni, hogy az új-felújított intézményekbe kerülő új alkalmazottak lehető legnagyobb arányban a helyi-kistérségi környezetben élők közül kerüljenek ki.</p> <p>Szociális rehabilitációs akcióterületek népességét ellátó közszolgáltatások alkalmazottainak érzékenyítését szolgáló TOP 5.2 projektek támogatása indokolt.</p> <p>TOP 5.3 forrásai társadalmi innovációk ösztönzésére használhatók e cél keretében, a közszolgáltatások, hátrányos helyzetű gyermekek befogadása, felzárkóztatása, a közszolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítása terén.</p> <p>TOP 5.3 Ösztöndíj programokkal is segíthető a közszolgáltatások szakemberigényének kielégítését szolgáló TOP 5.1 paktum. Kiemelten támogatandó halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok képzése és foglalkoztatása.</p> <p>TOP 5.3 projektekkel támogatandók a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek továbbtanulási esélyeit javító komplex programok.</p> <p>Gyermekintézmények szakembereinek külföldi tanulmányútja és továbbképzése támogatandó, kiemelten a nagy arányban halmozottan hátrányos helyzetű</p>

III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK
gyermekkel, felnőttekkel, családokkal foglalkozó szakemberek esetén

3.4 AZ ITP CÉLRENDSZER INTEGRÁLTSAGA

3.4.1 A megyei ITP illeszkedése Tatabánya MJV ITP-jéhez

Célrendszer IH általi jóváhagyása és a szükséges információk rendelkezésre állását követően kerül kidolgozásra.

3.4.2 A megyei ITP illeszkedése a szomszédos megyék ITP-jéhez

Célrendszer IH általi jóváhagyása és a szükséges információk rendelkezésre állását követően kerül kidolgozásra.

3.4.3 A megyei ITP illeszkedése Nyitra megye 2014-2020 közötti időszakra kidolgozott terveihöz

Célrendszer IH általi jóváhagyása és a szükséges információk rendelkezésre állását követően kerül kidolgozásra.

4. Az Integrált Területi Program forrásallokációja

A 2014–2020 közötti programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyei megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról szóló 1702/2014. Korm. határozat 2. melléklete Komárom-Esztergom megye részére 25,94 milliárd Ft-os keretösszeget határoz meg.

TOP 1. PRIORITÁS

A TOP 1. prioritása kapcsán Komárom-Esztergom megye számára rendelkezésre álló forrás nagysága 9,693 milliárd Ft. A megye területfejlesztési dokumentumaiban rögzített hangsúlyok, valamint az ITP megalapozása során feltárt helyi fejlesztési igények alapján az ITP módosítja a keret prioritáson belüli megosztását az eredeti, OP-arányos beosztáshoz képest.

A megyében túlkínálat van a gazdasági területekből és nagyszámú az alulhasznosított ingatlanok köre, ennek köszönhetően elsősorban a meglévő gazdasági területek alpinfrastruktúrájának fejlesztésére van inkább igény. Ezen túl a területek jó része nem önkormányzati tulajdonban van. A meglévő ipari parkokban, gazdasági területeken a multinacionális cégek jelenléte domináns, emiatt a jelenleg működő vállalkozások száma alacsony. Szolgáltatóházak, inkubátorházak, vállalkozóházak, kisiparos-házak, „kreatívházak” fejlesztésére jelenleg még kevés igény ismert, ami részben ezen telephely formák újszerűségéből ered, de részben annak is betudható, hogy a TOP korábbi változatai ennek lehetőségét elvetették, így a megye nem ösztönzött ilyen projektjavaslatok megfogalmazására. A gazdaság újszerű struktúráinak terjedése és a növekvő számú alulhasznosított ingatlan egyaránt indokolják, hogy az ITP céljai között és a tervezett forrás felhasználási módokkal ezek kialakítását kifejezetten ösztönözze a megye. Fontos feladat ugyanakkor e formák népszerűsítése, megkedveltetése. E formák támogatása azért is kívánatos, mert az iparterületeknél kevesebb forrásból több (kisebb) vállalkozót lehet közvetett módon támogatni.

Mindezekkel együtt sem várható olyan betelepedési folyamat, amely révén megsokszorozódhatna az indikátor értéként elvárt közvetetten támogatott vállalkozások száma.

Az OP-arányos forrásnagysághoz tartozó kimeneti indikátor-célértékek elérése a feltárt igények alapján bizonytalan, ezért az 1.1. intézkedés keretösszegét az ITP 0,5 milliárd Ft-tal csökkenti, és 3,214 milliárd Ft-ban állapítja meg a megyei önkormányzat

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjában önálló prioritás a Megyei Turisztikai Program megvalósítása, hiszen a megye – méretéhez képest – rendkívül gazdag és változatos, térben koncentrált turisztikai potenciállal rendelkezik. Ez a potenciál a megye gazdaságának diverzifikálásának egyik legfontosabb pillére. A megye több térben és tematikusan is strukturált turisztikai alprogrammal rendelkezik. Ezek egymásra épülve tudnak a jövedelemtermelés és foglalkoztatás stabil bázisává válni, jelentős beszállítói,

szolgáltatói holdudvart is maguk köré fejlesztve. A fejlesztési igények sokszínűsége, nagysága is igazolja, hogy a turizmus fejlesztése mellett a megye és a települések egyaránt igen eltökéltek. A fejlesztési javaslatok döntő többsége olyan tematikus programkínálatba szervezhető, melyek versenyképessé teszik a megyét ebben az ágazatban is. Ebből következően az ITP az 1.2. intézkedés keretösszegét az OP-arányos értékhez képest 0,4 milliárd Ft-tal növeli, és 2,717 milliárd Ft-ban állapítja meg.

A megyei területfejlesztési program kulcseleme a helyi gazdaság nagytérségi beágyazódásának erősítése (I. prioritás). Ennek nélkülözhetetlen feltétele a gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztési beruházások megvalósítása, azon belül különösen a városhálózati csomóponti térség jelentős foglalkoztató kapacitású vállalkozásait koncentráló gazdasági területek összekapcsolása, elérhetőségük és az M1 autópályával való kapcsolataik fejlesztése. A nagytérségi kapcsolatokhoz járul hozzá a határ menti ikerváros térségek határátkelői elérhetőségének javítása is.

Másik fontos mobilitási cél a foglalkoztatási központok elérhetőségének javítása a vidéki térségekben, az ehhez szükséges térségi közútfejlesztések megvalósítása. Az 1.3. intézkedésre szánt keretösszeg emelését a Magyar Közút Zrt-vel együttműködésben feltárt helyi fejlesztési igények is indokolják, ezért az ITP az intézkedés keretét 2,708 milliárd Ft-ban határozza meg a TOP forrásarányos 1,66 milliárd forint helyett.

Az 1.4. intézkedés keretében fejlesztendő vagy létrehozandó, 0-3 évesek elhelyezését biztosító férőhelyek OP-arányos célértéke a megyei adottságokhoz, illetve a feltárt helyi fejlesztési igényekhez mérten rendkívül magas. A megyében 2013-ban (Tatabányával együtt) összesen 1176 bölcsődei férőhely működött, azaz az OP-arányos, több mint 300 új férőhely rendkívül erőteljes kapacitásnövelést jelentene, és kérdéssé tenné ezen új intézmények fenntarthatóságát (azok működtetése a fenntartó önkormányzatokra is jelentős terhet róna). Ezzel párhuzamosan Tatabánya városban OP-arányosan legalább 145 új (bölcsődei és családi napközis) férőhelyet kellene létrehozni, azaz a megyei férőhelyek száma kb. 40%-kal emelkedne, miközben a megye népessége folyamatosan csökken. Az ITP-t megalapozó felmérések alapján elsősorban a 3-6 évesek elhelyezését biztosító férőhelyek fejlesztésére és létrehozására mutatkozik jelentős igény.

A fentiek értelmében az ITP az 1.4. intézkedés keretösszegét csökkenti, és a TOP forrásarányos 2,002 mrd Ft helyett 1,054 milliárd Ft-ban határozza meg.

Meg kell jegyeznünk, hogy az IH által a „Gyakori kérdések” dokumentumban közölt fajlagos árak és az IH által javasolt megyei forráskeret alapján lehetetlen az elvárt indikátorokat a megadott forráskerettel teljesíteni. A kérdéskört az indikátorvállalások fejezetben is felvetjük, más megközelítésben.

TOP 2. PRIORITÁS

A TOP arányainak megfelelően a 2.1. intézkedésre jutó forrás nagysága Komárom-Esztergom megyében 4,800 milliárd Ft, melyet az ITP a feltárt helyi fejlesztési igények és a megyei területfejlesztési programban foglaltak alapján nem módosít.

TOP 3. PRIORITÁS

A TOP arányainak megfelelően a 3.1. és 3.2. intézkedésekre jutó forrás nagysága Komárom-Esztergom megyében 2,445 és 4,083 milliárd Ft, melyet az ITP a feltárt helyi fejlesztési igények és a megyei területfejlesztési programban foglaltak alapján nem módosít.

TOP 4. PRIORITÁS

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjában az egészségügyi és a szociális alapellátó intézmények fejlesztése azonos súllyal jelenik meg, ugyanakkor az ITP-t megalapozó felmérések alapján a helyi fejlesztési igények elsősorban az előbbihez kapcsolódnak. Ebből következően az ITP a 4.1. intézkedés keretösszegét 0,854 milliárd Ft-ra növeli, a 4.2. intézkedését pedig 0,400 milliárd Ft-ra csökkenti. A 4.3. intézkedés ITP-ben meghatározott keretösszege azonos az OP-arányos forrásnagysággal, 0,753 milliárd Ft. A 4.3 vonatkozásában szükséges felhívni a figyelmet arra az előírásra, hogy szociális rehabilitációt csak szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területen lehet végrehajtani. Ezekre vonatkozó adattal jelenleg csak Esztergom, Oroszlány, Tata és Kisbér vonatkozásában rendelkezünk, a négy városból kettő esetében jöhet szóba TOP 4.3 típusú fejlesztés. Adatokat várunk még Bábolna, Dorog, Komárom, Lábatlan, Nyergesújfalu, Tát városokra.

TOP 5. PRIORITÁS

A TOP arányainak megfelelően az 5.1, 5.2. és 5.3. intézkedésekre jutó forrás nagysága Komárom-Esztergom megyében 2,152, 0,280 és 0,481 milliárd Ft.

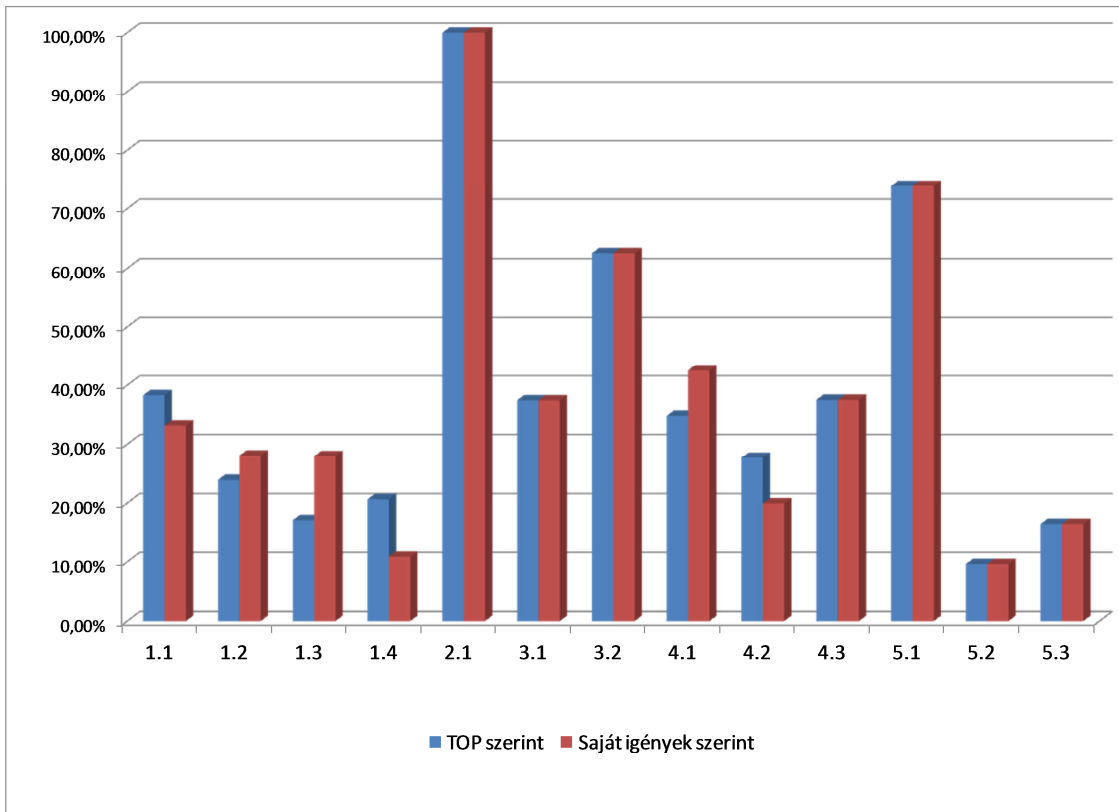
Ezt az ITP a feltárt helyi fejlesztési igények és a megyei területfejlesztési programban foglaltak alapján a tervezés jelen állapotában nem módosítja. A szociális rehabilitációval kapcsolatos információk alapján később felmerülhet módosítási igény az 5.2 vonatkozásában. Amennyiben ez csökkenést jelent, akkor – az 5. prioritás forráskeretét megtartva – a többletet a megye az 5.3 forrásaihoz kívánja átcsoportosítani, amelynek terhére a megye nagy hangsúlyt kíván helyezni a közösségi tervezés gyakorlatának elterjesztésére, az ezzel kapcsolatos kapacitás-építésre.

Az intézkedésenként meghatározott változtatásokat a *4. táblázat* és az *1. melléklet* foglalja össze.

4. táblázat A megyei TOP keretösszeg intézkedések közötti tervezett megosztása

TOP	INTÉZKEDÉS MEGNEVEZÉSE	TOP FORRÁSARÁNYOS MEGYEI KERET LEOSZTÁSA INTÉZKEDÉSENKÉNT MRD FT	MEGYE ÁLTAL TERVEZETT INTÉZKEDÉSENKÉNTI MEGOSZTÁS MRD FT
TOP 1.	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	3,714	3,214
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmus-fejlesztés	2,317	2,717
	1.3. A gazdaság-fejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	1,66	2,708
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	2,002	1,054
TOP 2.	2.1. Gazdaság-élénkítő és népességmegtartó település-fejlesztés csak városokban, települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések (falvakban is)	4,8	4,8
TOP 3.	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	2,445	2,445
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	4,083	4,083
TOP 4.	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	0,699	0,854
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	0,555	0,4
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	0,753	0,753
TOP 5.	5.1. Foglalkoztatás növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	2,152	2,152
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,28	0,28
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	0,481	0,481

1. ábra A TOP forrásarányos megyei keret és a megye által javasolt forrásallokáció összevetése TOP intézkedésenként

5. A TOP intézkedési keretösszegek felhasználási módok szerinti megosztása

Az egyes intézkedéseken belül a valós igények szerint meghatározott forráskeret négy formában használható fel. A megye az adott intézkedés/konstrukció esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszeget felül meghatározhat egy keretet a megye kiemelt fejlesztési célterületére, a megye kiemelt fejlesztési céljaira, vagy kiemelt kedvezményezett csoportra vonatkozóan. Komárom-Esztergom megye az egyes intézkedések esetében a megyei területfejlesztési dokumentumokban foglaltak, valamint a 2014-2020-as programidőszak előkészítése során feltárt helyi fejlesztési elképzelések alapján az alábbiak szerinti forrásfelhasználási módokat jeleníti meg integrált területi programjában.

TOP 1. PRIORITÁS

TOP 1.1 Intézkedés

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja három komplex prioritás keretében is célul tűzi ki a megye gazdaságának hazai pozíciójának stabilizálását, nemzetközi pozíciójának megerősítését és a kiettséget csökkentő diverzifikálását. Elsősorban a nagytársági beágyazódás szempontjából fontos húzóágazatok és térségek, azon belül is különösen a Duna mente térség gazdasági struktúraváltásának támogatása, továbbá a vidékgazdaság megerősítése a kiemelt célok. Az ITP kiemelt célterületként a Duna mente térség gazdaságfejlesztéséhez kíván védett keretet biztosítani. A kiemelt célok részben szolgálják a helyi gazdaság megerősítéséhez és diverzifikálódásához kapcsolódóan az inkubátorházak, innovációs központok létrehozásának ösztönzését, a szolgáltatások elérhetőségének javítását, közvetve a gazdaság támogatását. Az alulhasznosított épületek felhasználásával, melyek száma mind a vidéki, mind a városi térségekben számottevő, továbbá a barnamezős ingatlanok újrahasznosításának támogatásával azok rehabilitációját, és a zöldmezős fejlesztések mérséklését.

Ugyanakkor kiemelten kívánja ösztönözni a megye a vidékgazdaság megerősítését a REL-ekhez kapcsolódó infrastruktúrafejlesztésekre létrehozott védett kerettel, amely remélhetőleg egyben az önkormányzati intézményekben folyó közétkeztetés költségeinek csökkentését, valamint az ellátás minőségének jelentős javulását is eredményezi. A fennmaradó 60% a támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszeg.

TOP 1.2 Intézkedés

A megyei területfejlesztési programban és az ITP célrendszerében is önálló prioritásként, célként szerepel a megyei turisztikai program. Ennek a TOP-hoz kapcsolódó hangsúlyos intézkedése az Által-ér térség komplex turisztikai kínálatfejlesztés, melyek egymással szorosan összefüggő,

egymást kölcsönösen erősítő olyan fejlesztési elképzeléseket ölelnek fel, amelyek szervesen kapcsolódnak a Forster Központ kastélyprogramjához, és a megye turisztikai kínálatában nagy jelentőségű, új és jelentős látogatószámot hozó kínálatot képviselhetnek. A térség lehatárolása megegyezik a megyei koncepcióban és programban is megjelenő Tatabánya központú városhálózati csomóponti térségével. A célterület ennek figyelembevételével került lehatárolásra. A megyei turisztikai program második tematikus térsége a Duna és térsége turisztikai kínálatának bővítése, a folyó kínálta rekreációs tevékenységek infrastruktúrájának fejlesztése az EUROVELO-ra felfűzve és a világörökség várományos kínálatokhoz kapcsolódva. Harmadik turisztikai tematika a vidéki térségek adottságaiból fakadó szelíd, természeti értékekre épülő turisztikai ágazatok helyi gazdaság fejlesztése. A természeti értékekre épülő turisztikai, ökoturisztikai kínálat bővítése, valamint az ipari-bányászati múlt, a geológiai-régészeti értékekre épülő turisztikai attrakciók támogatása kiemelt célként is megjelenik, ezzel is erősítve, hogy a megye egyedi kínálatot is képviselhet a térségben, régióban ezekre épülően.

A fentiekből és a benyújtott projektötletek, fejlesztési szándékokból következően, a TDM szervezetekkel történt egyeztetések alapján, az ITP az intézkedés keretösszegének 50%-át a Tatabánya központú városhálózati csomóponti térségre, kivéve az abban szereplő komáromi járásban lévő településeket, különíti el. 25-25 %-ot a Duna mente térségére és a vidéki térségekre különíti el. Ezen túl a természeti értékekre, ökoturisztikai kínálat bővítésére, valamint az ipari-bányászati múlt, a régészeti-geológiai értékekre épülő turisztikai attrakciók fejlesztésére a teljes keret 50%-át kívánja fordítani területi kötöttség nélkül.

TOP-1.3 intézkedés

A megyei területfejlesztési program kulcseleme a helyi gazdaság nagytérségi beágyazódásának erősítése. A megye legjelentősebb gazdasági koncentrációja a városhálózati csomópontban jelenik meg. A megye kiemelt célja, hogy az itt kialakult, fejlődő gazdasági területek összekapcsolódását, együttműködését, a munkaerő-mobilitást, az anyagok és áruk szállítását a települések és az ipari területek közötti minél jobb megközelíthetőség biztosításával is elősegítse. Szintén fontos cél, hogy a jelentős ipari teherforgalom a települések lakóterületeinek elkerülésével érhesse el az M1 autópályát. Mindezek megvalósulása érdekében az ITP a tervezett keretösszeg 30%-át a városhálózati csomópont térségében megvalósuló közlekedési fejlesztésekre különíti el.

Az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető további keretösszeg a teljes keret 70%-a

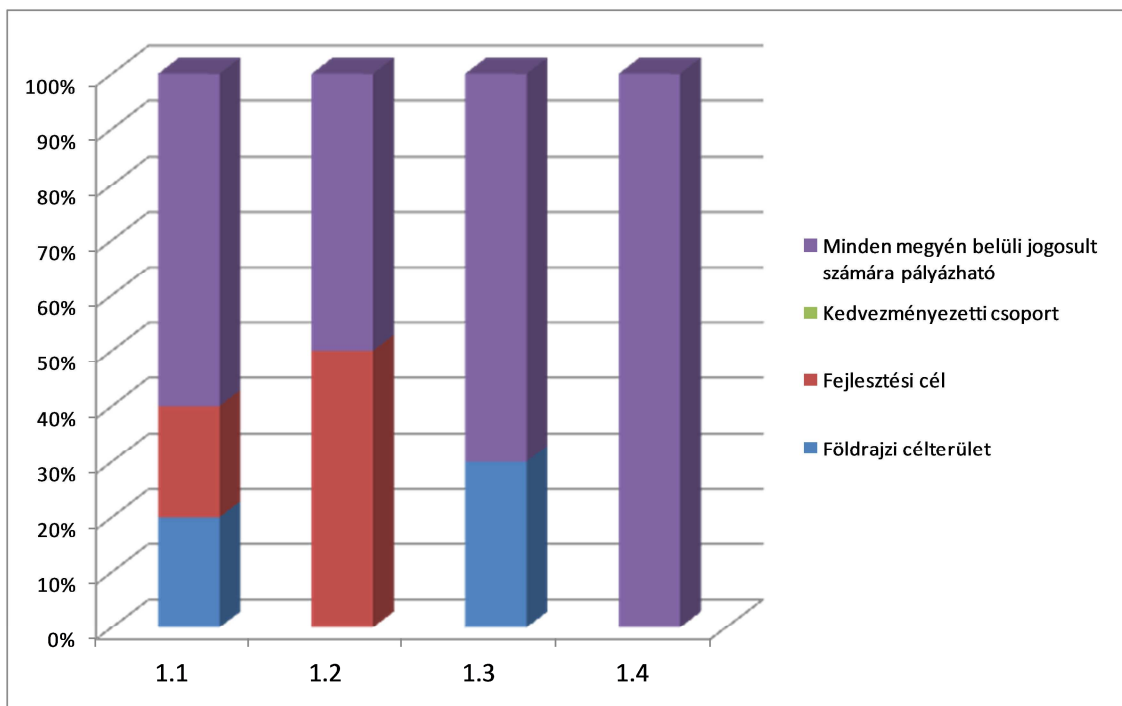
TOP-1.4. intézkedés

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja önálló intézkedés keretében foglalkozik a vidéki és szuburbán térségek, illetve a mikrotérségi központok komplex fejlesztésével, az életminőség megőrzésével, javításával. Ennek keretében cél térségi közös intézmények és szolgáltatások létrehozása, mely kiterjed a 0-3 évesek, valamint a 3-6 évesek elhelyezését szolgáló intézmények fejlesztésére is. Ezen intézmények megújítása,

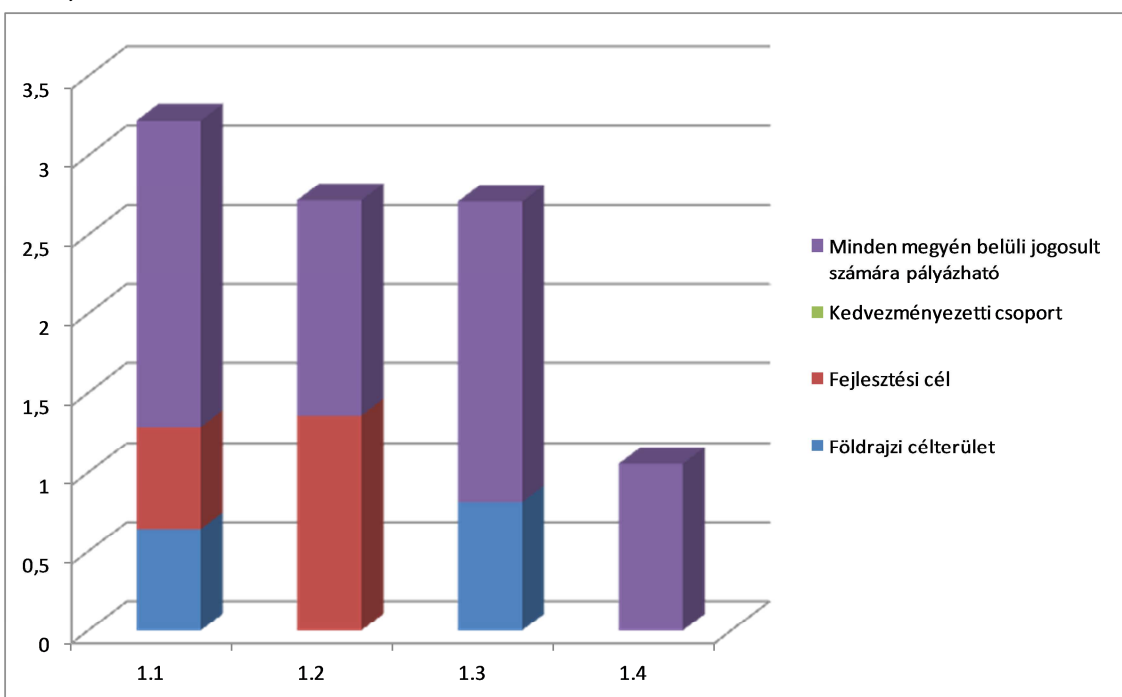
férőhelybővítése az egész megyét érintően kiemelt cél, ahogy az a megyei területfejlesztési program 4.2. intézkedésében is megjelenik.

Az intézkedés esetében az ITP nem tervez kiemelést, a támogatásra jogosult helyi szereplők a teljes igényelhető keretösszegre korlátozásoktól mentesen pályázhatnak.

2. ábra A TOP 1. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok aránya intézkedésenként (százalék)

3. ábra A TOP 1. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok nagysága intézkedésenként (milliárd Ft)

TOP 2. PRIORITÁS

TOP 2.1 intézkedés

Az intézkedés keretében támogatható városi barnamezők rehabilitációja, revitalizációja, a városi zöldterületek klímatudatos megújítása Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának is hangsúlyos eleme, mellyel az 5.2. és 6.1. intézkedések foglalkoznak. A fejlesztések célterülete a megye egésze. A program 5.2, illetve az 5.1. intézkedésben megjelenő, kisléptékű települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztés (így a belterületi csapadék-vízvezetés) a TOP 2.1. intézkedés másik beavatkozási területe.

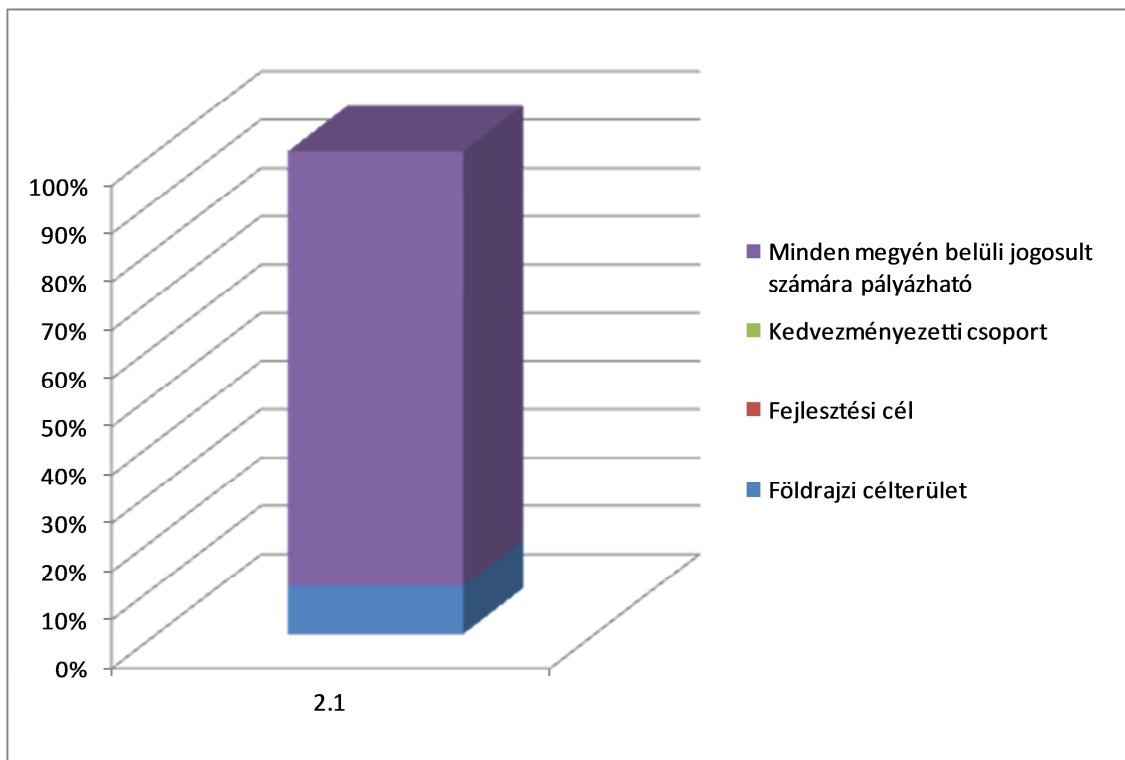
A vízvezető rendszerek felújítására, fejlesztésére az elmúlt évtizedekben jelentősen kevesebb forrást állt rendelkezésre a szükségesnél. A megye domborzati viszonyaiból és a fejlesztések elmaradásából fakadóan sok azoknak a településeknek a száma, ahol számos vis maior eseményt is keletkeztetnek a nagy csapadékok. Különösen nehéz helyzetben vannak a községek, vidéki térségek városai, ahol az uniós forrással látványos eredmények érhetőek el, kisebb beruházási költséggel is.

Ebből következően az ITP az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető 90-94 %-os keretösszegeon kívül cél a vidéki térség városai és községei továbbá városias térségek községei részére minél nagyobb arányú keret biztosítása, figyelemmel természetesen az intézkedés keretében elvárt további indikátorok biztosítására is.

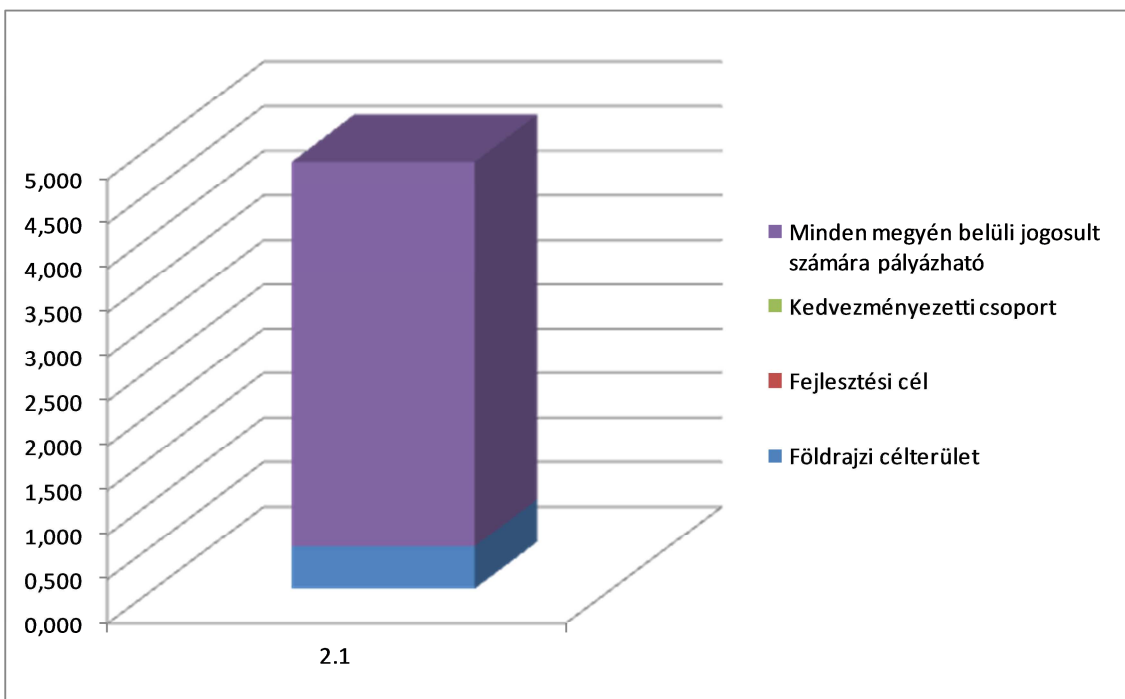
Alternatívák:

- a) 6-10%-ot különíti el a vízrendezésre fordítható keret mértékétől függően,
- b) legalább az erre a tevékenységre jutó keret 60%-át.

4. ábra A TOP 2. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok aránya intézkedésenként (százalék)

5. ábra A TOP-2. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok nagysága intézkedésenként (milliárd Ft)

TOP 3. PRIORITÁS

TOP 3.1. intézkedés

Fenntartható közlekedési beruházások megvalósítása a megyei területfejlesztési programban is célként jelenik meg, melynek célterülete a megye egésze. Ugyanakkor önálló intézkedés kapcsolódik a vidéki és szuburbán térségek, illetve a mikrotérségi központok komplex fejlesztéséhez, az életminőség megőrzéséhez, javításához, melynek egyik eszköze a fenntartható települési közlekedés-fejlesztés, ezen belül is a kerékpáros-barát fejlesztések. A megyében jelentős igény mutatkozik mind településen belüli, mind települések közötti kerékpárutak, biztonságosan kerékpározható útvonalak kialakítására. Összhangban az országos elképzelésekkel, a megyei területrendezési tervben (2011) és a megyei területfejlesztési koncepcióban is kiemelten szerepel ezen utak hálózatos kialakítása. Annak érdekében, hogy ez a hálózatosodás létrejöjjön, illetve kialakulhasson a megye kerékpáros „gerinc” útvonala, az ITP a források 60%-át különíti el azon, a megyei területrendezési terv szerint országos és térségi kerékpárút hálózati elemek megvalósítására, melyek nem részei az EuroVelo6 nemzetközi kerékpárútnak.

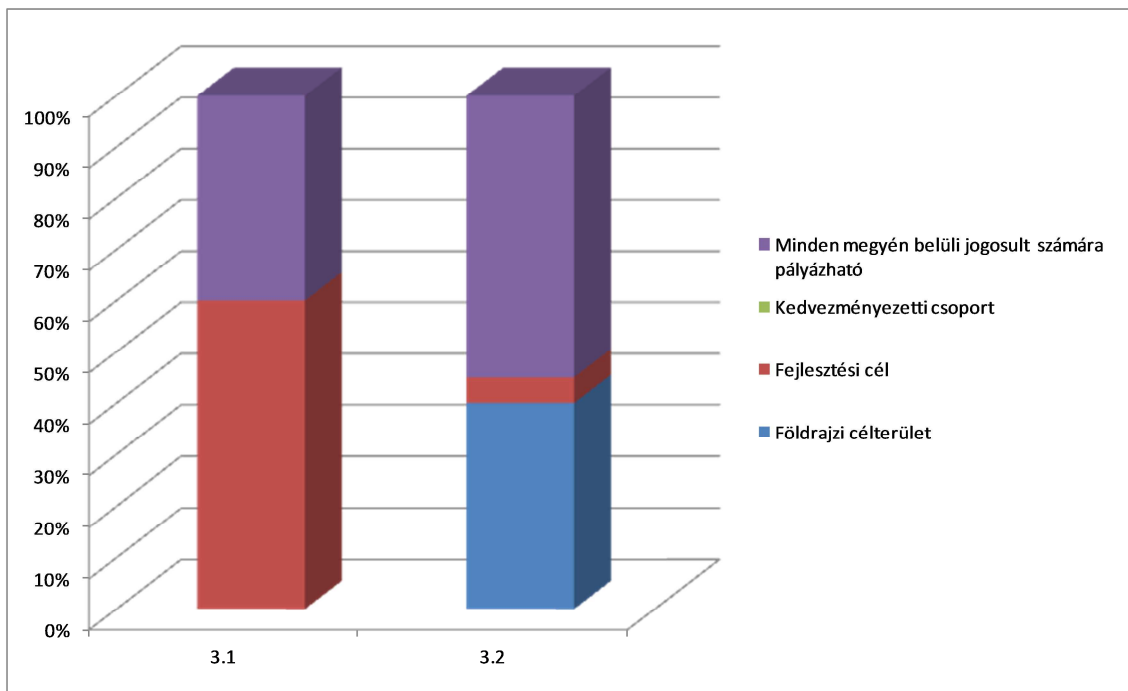
Az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető további keretösszeg a teljes keret 40%-a.

TOP 3.2. Intézkedés

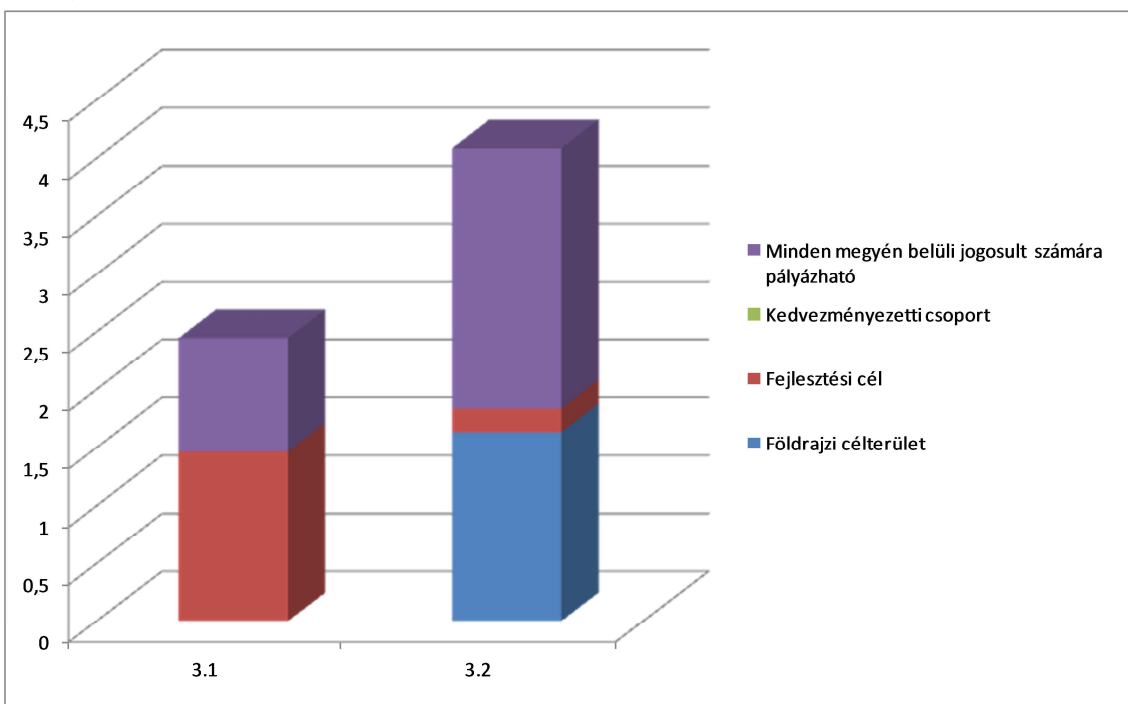
A megyei területfejlesztési program több intézkedés keretében is kiemelten foglalkozik az energiahatékonyság növelését célzó fejlesztések megvalósításával. Az 5.2. intézkedés átfogóan támogatja a települési energiagazdálkodás struktúraváltását, de a közösségi funkciójú terek felújítása, bővítése, korszerűsítése, egyéb fejlesztésekkel egybekötött energetikai felújítása a vidéki térségekben a 6.2. intézkedésben önállóan is megjelenik, mint kiemelt megyei célkitűzés. Szintén önállóan is megjelenik az alap- és középfokú oktatási intézményhálózat épületenergetikai megújítása a 4.2. intézkedésben.

A fentiekből következően az ITP az intézkedés keretösszegének 40 %-át a vidéki térségek kisvárosai és községei és a városias térségek községei, mint az intézkedés kapcsán a megye kiemelt fejlesztési célterületének részére, 5%-át pedig az alap- és középfokú intézmények épületenergetikai megújítására, mint a megye kiemelt fejlesztési céljára különíti el. Az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető további keretösszeg a teljes keret 55%-a.

6. ábra A TOP-3. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok aránya intézkedésenként (százalék)

7. ábra A TOP-3. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok nagysága intézkedésenként (milliárd Ft)

TOP 4. PRIORITÁS

TOP 4.1 Intézkedés

Az alapfokú egészségügyi ellátás intézményhálózatának, valamint az ellátás színvonalának javítását Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 4.1. intézkedése is kiemeli, az egész megyére kiterjedő célként kezeli. Ugyanakkor a vidéki és szuburbán térségekben különösen indokolt az ellátás színvonalának emelése, a rendelők műszaki állapotának és eszközparkjának fejlesztésével, tekintettel az energia hatékonyságra is. Ebből következően az ITP az intézkedés keretösszegének 40%-át a vidéki és városias térségek községeinek, mint az intézkedés kapcsán a megye kiemelt fejlesztési célterületének részére különíti el. Az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető további keretösszeg a teljes keret 60%-a.

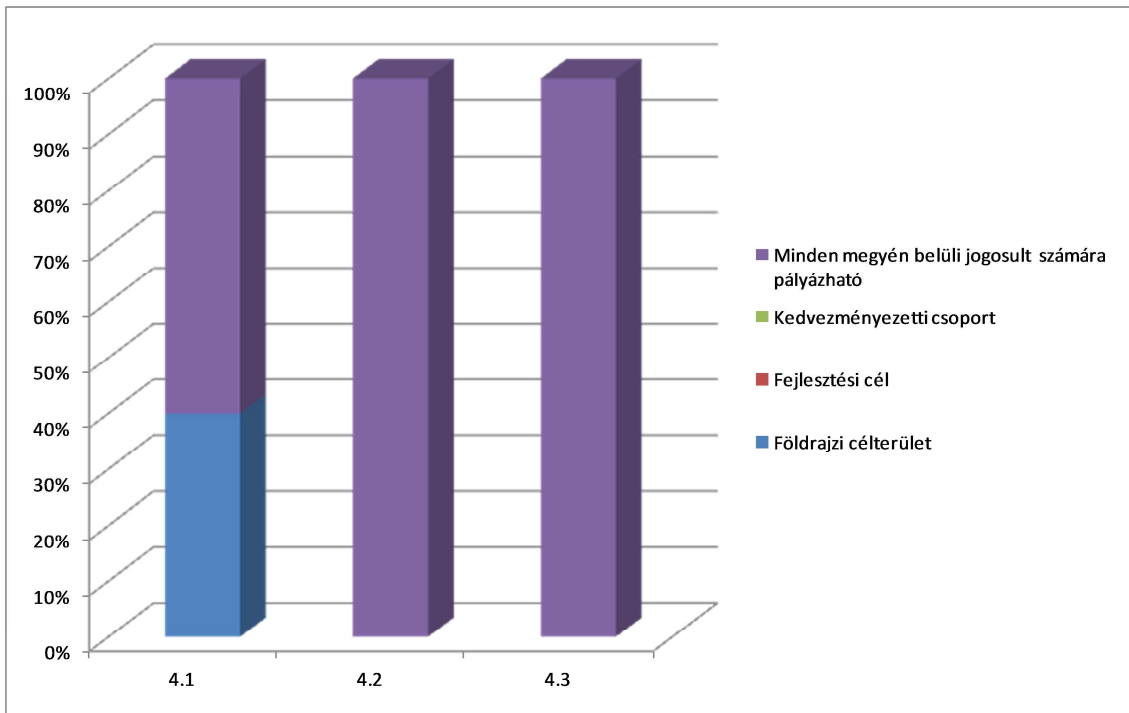
TOP 4.2. Intézkedés

Az szociális alapszolgáltatások intézményhálózatának, valamint az ellátás színvonalának javítását Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 4.1. intézkedése is kiemelt, és az egész megyére kiterjedő célként kezeli. Összhangban az intézkedés keretösszegének az ITP-t megalapozó fejlesztési elképzelések feltárása eredményeképp történt csökkentésével, az ITP az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszegen kívül nem jelöl ki más forrás felhasználási módot.

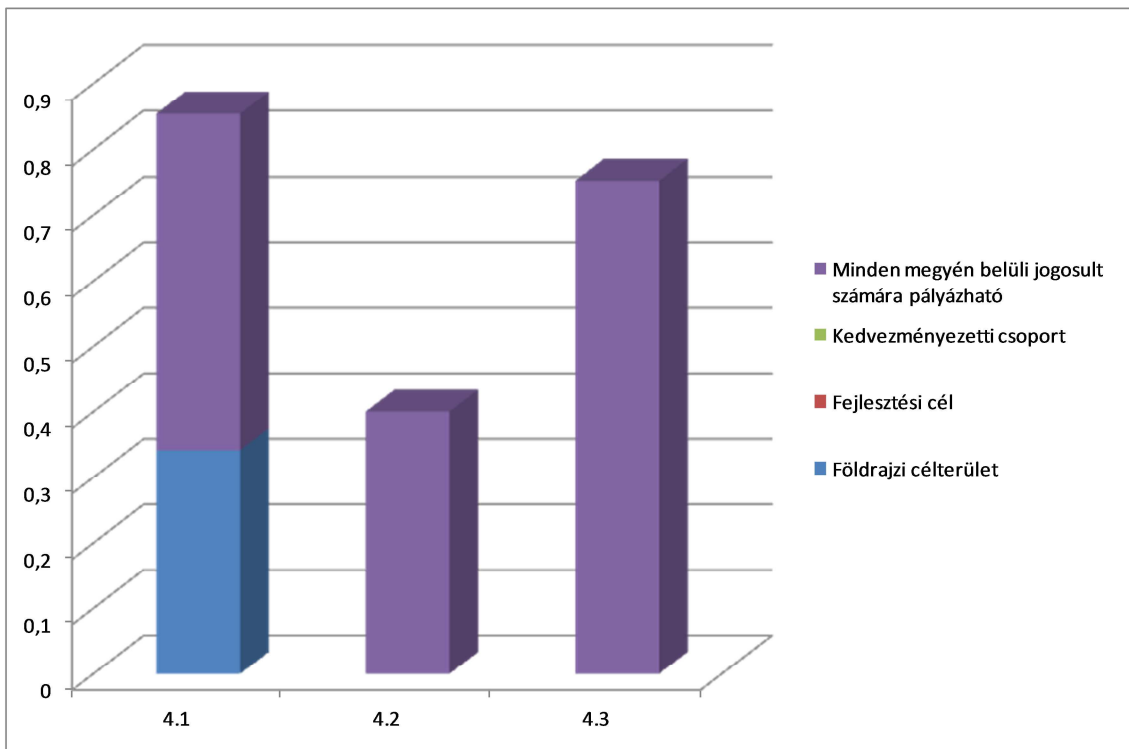
TOP 4.3 Intézkedés

A városok szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott településrészeinek integrált szociális rehabilitációját Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 6.1. intézkedése tartalmazza. Az ITP megalapozása során feltárt helyi fejlesztési elképzelések alapján az ITP az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszegen kívül nem jelöl ki más forrás felhasználási módot.

8. ábra A TOP 4. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok aránya intézkedésenként (százalék)

9. ábra A TOP 4. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok nagysága intézkedésenként (milliárd Ft)

TOP 5. PRIORITÁS

TOP 5.1. Intézkedés

A kedvezményezett járások besorolásáról 290/2014. Korm. rendelet Komárom-Esztergom megye kistérségi járását kedvezményezett járásként nevesíti. Ebből következően a foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések esetében az ITP kiemelt fejlesztési célterületként nevesíti a kistérségi járást, melyhez az intézkedés teljes keretösszegének 10%-a társul. Az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető további keretösszeg a teljes keret 90%-a.

TOP-5.2. Intézkedés

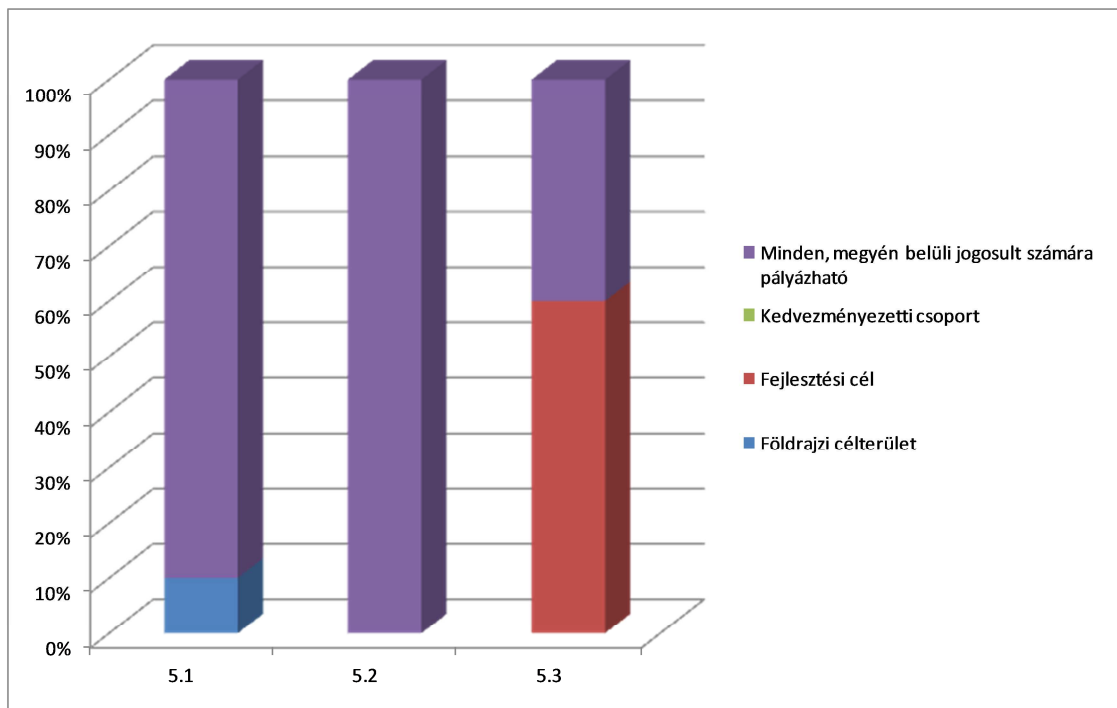
A városok szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott településrészeinek integrált szociális rehabilitációját Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 6.1. intézkedése tartalmazza. Az ITP megalapozása során feltárt helyi fejlesztési elképzelések alapján az ITP az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszegen kívül nem jelöl ki más forrás felhasználási módot.

TOP-5.3. Intézkedés

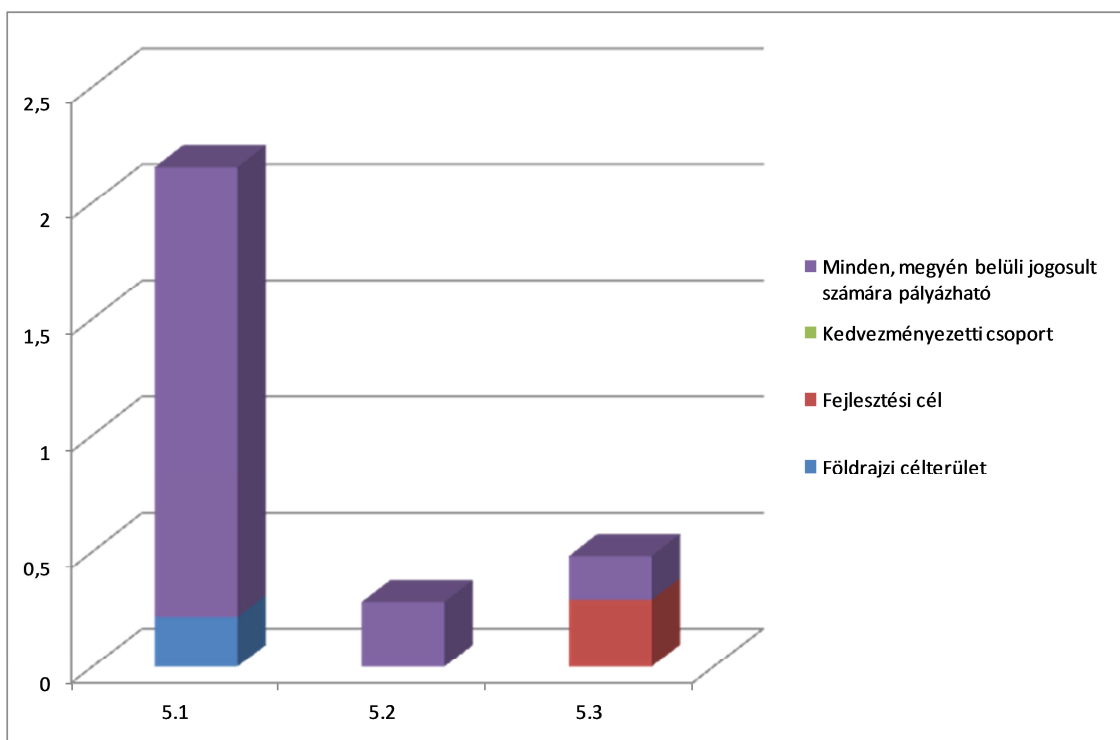
Mind a megyei területfejlesztési program 1,2,3,4,6 prioritásaiban, mind az ITP mind a négy céljában közvetve, vagy közvetlenül is megjelenik a helyi identitás, a társadalmi kohézió erősítése. Kiemelt célok a több település érintő közösségi, partnerségi tervezési gyakorlat kiszélesítése és alkalmazása. Másik kiemelt megyei cél az ösztöndíjprogramokkal azon fiatalok támogatása indokolt, akik a húzóágazatok által igényelt képzett munkaerő-igény kielégítéséhez hozzájárulhatnak, továbbá segíthetik a közszolgáltatások szakemberigényének kielégítését, a szociális problémák kezelését, civil és lakossági kapacitás-építési és érdekérvényesítő képességfejlesztési programok szervezését, a civil szervezetek összefogását, együttműködését, menedzselik a településfejlesztési programokat.

Ebből következően az ITP kiemelt fejlesztési célként nevesíti az ösztöndíjprogramokat és a több települést is érintő közösségi tervezést 30-30 %-os védett keret létrehozásával. Az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető további keretösszeg a teljes keret 40%-a.

10. ábra A TOP-5. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok aránya intézkedésenként (százalék)

11. ábra A TOP 5. prioritás esetében meghatározott felhasználási módok nagysága intézkedésenként (milliárd Ft)

Az intézkedésenként meghatározott felhasználási módok arányát az 5. táblázat foglalja össze.

5. táblázat Forrásfelhasználási módok összefoglaló táblázata (a megye által tervezett forrásallokáció esetén)

INTÉZKEDÉS MEGNEVEZÉSE	ITP TERVEZET KERET MRD FT	KIEMELT CÉLTERÜLET (A)	KIEMELT CÉLOK (B)	KIEMELT CÉLCSOPORTOK (C)	MINDEN JOGO- SULT (D)
TOP 1 TÉRSÉGI GAZDASÁGI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE A FOGLALKOZTATÁS ELŐSEGÍTÉSÉRE					
1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése (többségi önkormányzati tulajdonú)	3.214	Duna menti térség magtelepülései barnamezős területei 20%	*üres, vagy alulhasznosított épületek gazdasági célú (pl inkubátorház, szolgáltatóház, innovációközpont) hasznosítása 10 % *helyi alapanyagokra alapozott önkormányzati közétkeztetési feladatellátáshoz szükséges infrastruktúra és közösségi, önkormányzati többségi tulajdonú agrárlogisztikai infrastruktúra kialakítása 10%	—	60 %
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmus-fejlesztés	2.717	Tatabánya központú városhálózati csomóponti térség i 50% Duna mente és vidéki térségek 25-25 %	Ökoturisztika, természeti értékekre épülő turisztikai kínálatbővítés és ipari-bányászati múlt, geológiai-régészeti értékek megóvása, bemutatása: 50%	—	—
1.3. A gazdaság-fejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	2.708	Tatabánya központú városhálózati csomóponti térség települései kivéve a térség komáromi járásban lévő települései 30 %	—	—	70 %
1.4. Munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások	1.054	—	—	—	100 %
2. VÁLLALKOZÁSBARÁT, NÉPESSÉGMEGTARTÓ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS					
2.1. Gazdaság-élénkítő és népességmegtartó település-fejlesztés	4.800	vidéki térség városai és községei továbbá városias térségek községei 6-10% (keret mértékétől függően, vagy legalább az erre a tevékenységre jutó keret 60%-a)	—	—	74-90%

3. ALACSONY SZÉNDIOXID KIBOCSÁTÁSÚ GAZDASÁGRA VALÓ ÁTTÉRÉS KIEMELTEN A VÁROSI TERÜLETEKEN					
3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	2.445	—	MTrT szerinti térségi és országos kerékpárút hálózati elem (kivéve EuroVelo) 60%	—	40 %
3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	4.083	vidéki térség városai és községei, és városias térségek községei 40 %	alap és középfokú intézmények energetikai fejlesztései 5%	—	55 %
4. A HELYI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE ÉS A TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSE					
4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	854	vidéki és városias térségek községei 40 %	—	—	60 %
4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	400	—	—	—	100 %
4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	753	—	—	—	100 %
5. MEGYEI ÉS HELYI EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSEK, FOGLALKOZTATÁS-ÖSZTÖNZÉS ÉS TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS					
5.1. Foglalkoztatás növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	2.152	Kisbéri járás 10 %	—	—	90 %
5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	280	—	—	—	100 %
5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	481	—	Több települést érintő, térségi közösségi tervezés 30 % Ösztöndíjprogramok 30 %	—	40%

6. Az ITP indikátorvállalásai

Az egyes intézkedésekhez tartozó kimeneti indikátorok Komárom-Esztergom megye által vállalt célértékeit az ITP-hez kapcsolódó Excel-tábla 3. munkalapja tartalmazza.

A módosított intézkedési keretekenél minden esetben vállalja a megye a forrásarányos indikátorokat – kivéve az 1.4. és 4.3 intézkedések egy-egy indikátorát -, de több intézkedésnél többletvállalásokat is tesz az ismert fejlesztési igényekre.

Az ITP készítője nem tudja feloldani az 1.4. intézkedéshez tartozó indikátorok mértéke és a várható fajlagos költségekből eredő ellentmondásokat:

A 4. fejezetben, a forrásallokációnál kifejtésre kerültek az intézkedésre szánt keretösszeg csökkentésének okai.

Az eredeti indikátorok mértéke miatt eszközölt keretsökkentés azonban továbbra is kérdésessé teszi még a csökkentett kerethez tartozó indikátorok teljesítését is, mert a várható fajlagos költségeket vetítve a csökkentés után fennmaradó célértékekre, a csökkentett forrás nem elegendő minden indikátor teljesítésére. Ha csak a PO20 eredményindikátor csökkentett kerethez tartozó értéket nézzük önmagában, az tartható, vállalható a fejlesztési igények alapján, de a projektmegvalósítás során elvárt és vizsgálandó többi indikátor érték esetében a probléma nem oldódódik meg annak időbeni eltolásával.

5. táblázat: Megye által tervezett forráskerethez tartozó forrásarányos indikátorok és az attól való eltérés bemutatása

TOP INTÉZKEDÉS	KIMENETI INDIKÁTOR NEVE	MÉRTÉK-EGYSÉG	MEGYE ÁLTAL TERVEZETT FORRÁSKERETEKHEZ TARTOZÓ FORRÁSARÁNYOS ÉRTÉK	TÖBBLET VÁLLALÁS (PIROS) CSÖKKENTETT VÁLLALÁS (ZÖLD SZÍNNEL)
1. TÉRSÉGI GAZDASÁGI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE A FOGLALKOZTATÁS ELŐSEGÍTÉSÉRE				
1.1.	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	230,18	236
	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	5,31	6
	A nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	225	230
	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	38,59	50
	A rehabilitált talaj össz kiterjedése	ha	14,17	-
1.2.	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	42.510	45.000
1.3.	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	18,00	21,00
1.4*	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	214	-
	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	188	120
	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	34	-
	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	252	-

2. VÁLLALKOZÁSBARÁT, NÉPESSÉGMEGTARTÓ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS				
2.1	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	45.307,52	
	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	személy	40.273,35	
	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	18.123,01	
	A rehabilitált talaj össz kiterjedése	ha	0,62	
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	5456,39	1000
	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	47.678,45	
3. ALACSONY SZÉNDIOXID KIBOCSÁTÁSÚ GAZDASÁGRA VALÓ ÁTTÉRÉS KIEMELTEN A VÁROSI TERÜLETEKEN				
3.1.	Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma	db	0,68	4
	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	2,60	6
	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	0,94	3
	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	22,28	23
3.2.	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	kWh/év	817.768,73	-
	A megújuló energia-termelés további kapacitása	MW	10,71	-
	Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	tonna CO ₂ egyenérték	12.222,27	-
	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	PJ/év	0,02	-
	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	PJ/év	0,10	-
4. A HELYI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE ÉS A TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSE				
4.1-4.2.	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő	14.684	15.000
	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	36,71	-
	Újonnan épített vagy felújított rendelők, tanácsadók száma	db	24,49	25
	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	db	5,65	6
4.3	Helyreállított lakóegységek városi területeken	lakóegység	37,68	50
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	292,31	-
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	4514,51	5000
	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	fő	50.796,39	51000
	Szociális célú város rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	8671,76	**4000

5. MEGYEI ÉS HELYI EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSEK, FOGLALKOZTATÁS-ÖSZTÖNZÉS ÉS TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS				
5.1	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma	fő	1393,33	-
5.2	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	3468,70	-
5.3	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	4319,64	5000

* TOP 1.4 Az IH által megadott fajlagos költségekkel a forrásarányos indikátor nem teljesíthető.

** a járásközpontok ITS-eseinek megalapozásával megegyező KSH adatszolgáltatás szükséges az intézkedés keretében kijelölhető szegregációval érintett vagy veszélyeztetett nem járásközpont városok, illetve ITS készítésből kimaradt járásközpont városok ezen területeiről. Kezdeményeztük az IH-nál, az egyeztetések megkezdődtek ez ügyben

7. Az ITP ütemezése

Az egyes intézkedésekhez tartozó kötelezettségvállalás ütemtervét az ITP részét képező Excel-táblázat 4. munkalapja mutatja be.

8. Mellékletek

1. MELLÉKLET

Az intézkedésenkénti keretösszegek valós igényeken alapuló elosztásához kapcsolódó változtatások indoklásának összefoglalása

Prioritás	Intézkedések	Eltérés magyarázata
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	A megyében túlkínálat van a gazdasági területekből és nagyszámú az alulhasznosított ingatlanok köre, ennek köszönhetően elsősorban a meglévő gazdasági területek alpinfrastruktúrájának fejlesztésére van inkább igény. Ezen túl a területek jó része nem önkormányzati tulajdonban van. A meglévő ipari parkokban, gazdasági területeken a multinacionális cégek jelenléte domináns, emiatt a jelenleg működő vállalkozások száma alacsony. Szolgáltatóházak, inkubátorházak, vállalkozóházak, kisiparos-házak, „kreatívházak” fejlesztésére jelenleg még kevés igény ismert, ami részben ezen telephely formák újszerűségéből ered, de részben annak is betudható, hogy a TOP korábbi változatai ennek lehetőségét elvetették, így a megye nem ösztönözt ilyen projektjavaslatok megfogalmazására. A gazdaság újszerű struktúráinak terjedése és a növekvő számú alulhasznosított ingatlan egyaránt indokolják, hogy az ITP céljai között és a tervezett forrás felhasználási módokkal ezek kialakítását kifejezetten ösztönözze a megye. Fontos feladat ugyanakkor a formák népszerűsítése, megkedveltetése. E formák támogatása azért is kívánatos, mert az iparterületeknél kevesebb forrásból több (kisebb) vállalkozót lehet közvetett módon támogatni. Mindezekkel együtt sem várható olyan betelepülési folyamat, amely révén megsokszorozódhatna az indikátor értéként elvárt közvetetten támogatott vállalkozások száma. Az OP-arányos forrás nagysághoz tartozó kimeneti indikátor-céltértek elérése a feltárt igények alapján bizonytalan, ezért az 1.1. intézkedés keretösszegét az ITP 0,5 milliárd Ft-tal csökkenti, és 3,214 milliárd Ft-ban állapítja meg a megyei önkormányzat.
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjában önálló prioritás a Megyei Turisztikai Program megvalósítása, továbbá az ITP-t megalapozó felmérések alapján is jelentős a helyi, a TOP célkitűzéseivel illeszkedő turisztikai fejlesztési igények nagysága. Ebből következően az ITP az 1.2. intézkedés keretösszegét az OP-arányos értékhez képest 0,4 milliárd Ft-tal növeli, és 2,717 milliárd Ft-ban állapítja meg.
	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	A megyei területfejlesztési program kulcseleme a helyi gazdaság nagytérségi beágyazódásának erősítése (1. prioritás). Ennek nélkülözhetetlen feltétele a gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztési beruházások megvalósítása, azon belül különösen a városhálózati csomóponti térség jelentős foglalkoztató kapacitású vállalkozásait koncentrááló gazdasági területek összekapcsolása, elérhetőségük és az M1 autópályával való kapcsolataik fejlesztése. A nagytérségi kapcsolatokhoz járul hozzá a határ menti ikerváros térségek határátkelői elérhetőségének javítása is. Másik fontos mobilitási cél a foglalkoztatási központok elérhetőségének javítása a vidéki térségekben, az ehhez szükséges térségi közútfejlesztések megvalósítása. Az 1.3. intézkedésre szánt keretösszeg emelését a Magyar Közút Zrt-vel együttműködésben feltárt helyi fejlesztési igények is indokolják, ezért az ITP az intézkedés keretét 2,708 milliárd Ft-ban határozza meg a TOP forrásarányos 1,66 milliárd forint helyett.
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Az 1.4. intézkedés keretében fejlesztendő vagy létrehozandó, 0-3 évesek elhelyezését biztosító férőhelyek OP-arányos célértéke a megyei adottságokhoz, illetve a feltárt helyi fejlesztési igényekhez mérten rendkívül magas. A megyében 2013-ban (Tatabányával együtt) összesen 1176 bölcsődei férőhely működött, azaz az OP-arányos, több mint 300 új férőhely rendkívül erőteljes kapacitásnövelést jelentene, és kérdésessé tenné ezen új intézmények fenntarthatóságát (azok működtetése a fenntartó önkormányzatokra is jelentős terhet róna). Ezzel párhuzamosan Tatabánya városban OP-arányosan legalább 145 új (bölcsődei és családi napközi) férőhelyet kellene létrehozni, azaz a megyei férőhelyek száma kb. 40%-kal emelkedne, miközben a megye népessége folyamatosan csökken. Az ITP-t megalapozó felmérések alapján elsősorban a 3-6 évesek elhelyezését biztosító férőhelyek fejlesztésére és létrehozására mutatkozik jelentős igény. A fentiek értelmében az ITP az 1.4. intézkedés keretösszegét csökkenti, és a TOP forrásarányos 2,002 mrd Ft helyett 1,054 milliárd Ft-ban határozza meg.

2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	nem releváns
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	nem releváns
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	nem releváns
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjában az egészségügyi és a szociális alapellátó intézmények fejlesztése azonos súllyal jelenik meg, ugyanakkor az ITP-t megalapozó felmérések alapján a helyi fejlesztési igények elsősorban az előbbihez kapcsolódnak. Ebből következően az ITP a 4.1. intézkedés keretösszegét 0,854 milliárd Ft-ra növeli, a 4.2. intézkedését pedig 0,400 milliárd Ft-ra csökkenti.
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	nem releváns
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás ösztönzés és társadalmi együttműködés	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	nem releváns
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	nem releváns
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	nem releváns